

Pensionsvejledning

Gældende fra 1. oktober 2019

INDHOLD

INDHOLD	2
MEDLEM I INDUSTRIENS PENSION	4
DIN ARBEJDSMARKEDSPENSION	5
Indbetaling til din pension	6
Log på industrienspension.dk.....	6
VALGFRIE FORSIKRINGER	7
Køb af garantiperiode	8
Hvem kan vælge og hvordan?	8
Fortrydelsesret.....	11
UDBETALINGER NÅR DU GÅR PÅ PENSION	11
Engangsudbetaling ved pensionering	12
Livslang pension	13
Ratepension	13
Størrelsen på udbetalingerne, når du går på pension	14
Hvis du får udbetaling på grund af tab af erhvervsevne	14
MARKEDSRENTE OG RISIKO	14
INVESTERINGERNE	16
Investeringsomkostninger.....	16
UDBETALING VED DØD	16
Enkelte medlemmer har en pensionsordning, hvor vi ikke kan udbetale opsparingen	17
Begunstigelse	18
FORSIKRING VED TAB AF ERHVERVSEVNEN	19
Engangsudbetaling ved tab af erhvervsevne	20
Pension ved erhvervsevnetab	21
Betalingsfritagelse	22
Hvis du kan arbejde igen	23
FORSIKRING VED VISSE KRITISKE SYGDOMME	23
UDBETALING AF ALDERSOPSPARING OG KAPITALPENSION VED SYGDOM	25
FORÆLDELSE	25
EKSTRAPENSION	25
Oprettelse af Ekstrapension	26
Ekstrapension med Fritvalgskontoen	26
Skattemæssig behandling af indbetalinger til Ekstrapension	27
Når du går på pension	27
Ved dødsfald	27

Pensionsordning for udstationerede.....	27
Medlemmer, der arbejder i udlandet i en periode og derfor ikke betaler dansk skat af deres løn, har mulighed for at få indbetalt til en pensionsordning for udstationerede – en pensionsordning, der er omfattet af § 53 A i pensionsbeskatningsloven. Pensionsordning for udstationerede fungerer ved, at der bliver betalt skat af indbetalingen til pensionsordningen i det land, hvor du arbejder. Når du så senere er kommet tilbage til Danmark og skal på pension, er udbetalingen af pensionerne skattefri, og den bliver ikke modregnet i tillægget til folkepensionen.....	27
GRUPPER MED EN ANDEN FORSIKRING	28
Pensionsordning for medarbejdere, som er ansat i fleksjob, støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger, eller som har mistet deres erhvervsevne inden optagelse	28
Nuværende medlemmer, der ansættes i fleksjob eller støttet beskæftigelse og forbliver under Industriens Pensions overenskomstråde	29
Nuværende medlemmer, der ansættes i fleksjob uden for Industriens Pensions overenskomstråde	29
Nye medlemmer, der ansættes i fleksjob eller støttet beskæftigelse.....	29
Medlemmer i støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger	30
Du skal selv oplyse om ansættelse i fleksjob eller støttet beskæftigelse.....	30
Medlemmer optaget i PNN PENSION og PHI pension før den 1. januar 2009	30
Medlemmer med pensionsopsparing med gennemsnitsrente	30
Ny dækning ved død 1. april 2018	31
MERE OM ARBEJDSMARKEDSPENSIONEN.....	31
Prognose for dine forventede pensioner	32
Betaling for forsikringer mv.....	32
Hvis indbetalingerne fra din arbejdsgiver er små	33
Hvis du er omfattet af seniorordningen	33
Hvis du er nyt medlem.....	33
Hvis dine indbetalinger til arbejdsmarkedspensionen stopper	34
Valgmuligheder efter indbetalingen er stoppet.....	35
Du kan forlænge forsikring uden indbetaling.....	36
Du kan indbetale for egen regning	36
Du kan opsigte forsikringerne	37
Du kan tage pensionen med, hvis du skifter job	37
Hvis du skal separeres eller skilles	38
Hvis din ægtefælle dør	38
Kreditorbeskyttelse	38
Særlig bonushensættelse.....	39
Andel af overskud og underskud.....	39
Bonus.....	39
Omkostninger	40
Navne- og adressebeskyttelse	40
Hvis du forlader Danmark.....	40
Udbetaling sker til NemKonto.....	40
OM INDUSTRIENS PENSION	41
Arbejdsmarkedspensionen og Industriens Pension	41
Forsikringsbetingelser	41

Flere oplysninger	41
Rådgivning i pensionsordningen	42
Persondata	42
PensionsInfo	42
Spørgsmål	42

MEDLEM I INDUSTRIENS PENSION

Tillykke med din pensionsordning i Industriens Pension. Vi er glade for, at du er medlem hos os.

På grundlag af det arbejdsmarkedets parter har aftalt, udgør denne pensionsvejledning sammen med forsikringsbetingelserne og din pensionsoversigt aftalegrundlaget for din pensionsordning.

For selvbetalere, der for egen regning viderefører den pensionsordning, deres arbejdsgiver har oprettet, gælder desuden betingelserne i aftalen om fortsat indbetaling.

Du kan altid finde forsikringsbetingelserne og pensionsvejledningen på industrienspension.dk. Du kan også se, når der sker ændringer og finde tidligere versioner.

Denne pensionsvejledning gælder fra den 1. oktober 2019, og indtil andet besluttet.

Når vi behandler ansøgninger om udbetaling ved tab af erhvervsevne og udbetaling ved visse kritiske sygdomme, administrerer vi efter dét aftalegrundlag, der er gældende på det tidspunkt, det varige erhvervsevnetab er lægeligt dokumenteret (skadestidspunktet), eller diagnosen er stillet. Det er ligeledes dét aftalegrundlag, der er gældende på dødsfaldstidspunktet, som er afgørende for de udbetalinger ved dødsfald, de efterladte har ret til. Du kan finde de relevante forsikringsbetingelser og den relevante pensionsvejledning på industrienspension.dk/forsikringsbetingelser.

Arbejdsmarkedspensionen og forsikringerne i den almindelige ordning er beskrevet i afsnittet "Din arbejdsmarkedspension". Du kan se på din pensionsoversigt, hvilke forsikringer du kan få ret til.

Du får meddelelser om din pensionsordning på Min side på industrienspension.dk. Du kan logge ind på Min side med NemID. Du får også meddelelserne i e-Boks. Hvis du tilmelder dig meddelelser fra Industriens Pension i e-Boks, sender vi et avis til det mobilnummer eller den mailadresse, du har oplyst, når der er ny post. Industriens Pension er forpligtet til at slette oplysninger om dig fra Min side, når de ikke længere er relevante at gemme.

Hvis du hellere vil have meddelelser fra os sendt med posten, skal du give os besked om, at du gerne vil modtage fysiske breve. Det kan du gøre ved at ringe til os på 70 33 70 70. Vi kan kun sende breve til dig med posten, hvis vi har din adresse. Hvis vi ikke kan sende post til den adresse du har oplyst, vil du få dine breve elektronisk, indtil du kontakter os med nye adresseoplysninger.

DIN ARBEJDSMARKEDSPENSION

De fleste medlemmer er omfattet af følgende:

Pension:

- Aldersopsparing (engangsudbetaling).
- Livslang pension.
- Ratepension.

Dækninger ved død inden pensionering:

- Opsparingen udbetales.
- Hvis opsparingen er mindre end dødsfaldssummen, udbetales dødsfaldssummen.

Dækninger ved død efter pensionering:

- Hvis der er tilvalgt en garantiperiode for den livslange pension udbetales et beløb svarende til pensionen i resten af garantiperioden.
- Den del af ratepensionen og aldersopsparingen, der endnu ikke er udbetalt.

Tab af erhvervsevne:

- Engangsudbetaling ved varigt tab af minimum halvdelen af erhvervsevnen i alle erhverv
- Pension ved varigt tab af minimum 2/3 af erhvervsevnen i alle erhverv
- Betalingsfritagelse ved varigt tab af minimum 2/3 af erhvervsevnen i alle erhverv

Visse kritiske sygdomme:

- Engangsudbetaling.

Pensionsordningen er med markedsrente. I afsnittet "Pensionsordning med markedsrente" kan du læse mere om, hvad det betyder. På vores hjemmeside kan du se, hvordan pengene er investeret.

Det er ikke alle medlemmer i Industriens Pension, der har de dækninger og vilkår, der er beskrevet ovenfor. På din pensionsoversigt og på Min side på vores hjemmeside kan du se, hvordan du er dækket. Skatter, afgifter og regler om modregning har betydning for, hvor meget du får ud af dine forsikringer og pensioner. Du kan læse mere på industrienspension.dk/skat.

Du har mulighed for selv at spare ekstra op til pension eller flytte en privat opsparing til Industriens Pension. Det koster ikke ekstra at have en privat pensionsopsparing i Industriens Pension. I afsnittet "Ekstrapension" kan du læse mere om muligheden for at spare ekstra op til pension i Industriens Pension.

Forsikringsdækninger og prognoser er blandt andet beregnet ud fra de indbetalinger og indberetninger, din arbejdsgiver har foretaget. Hvis det senere viser sig, at din arbejdsgiver ikke har indbetalt og indberettet korrekt, kan det betyde, at du alligevel ikke har haft ret til de forsikringsdækninger, vi har oplyst dig om, og det kan også påvirke prognosen for din alderspension.

Det er kun rettidige indbetalinger i forbindelse med udbetaling af løn, der kan give dig ret til forsikringsdækninger i Industriens Pension. Indbetalingen er rettidig, når din arbejdsgiver har indbetalt til os senest den 10. i måneden efter den måned, hvor lønnen er optjent.

For sene indbetalinger og indbetalinger på grund af fx efterregulering af løn eller erstatning for tabt arbejdsfortjeneste kan ikke give ret til forsikringsdækninger. For sene indbetalinger skal i stedet ske som indskud, så pengene bliver brugt til opsparing til pension. Hvis bidragene ikke bliver indberettet som indskud, kan du komme til at betale for forsikringsdækninger, du ikke kan få ret til.

Uanset om flere arbejdsgivere indbetaler samtidigt, har du som medlem hos Industriens Pension kun én pensionsordning med de forsikringer, der fremgår af din pensionsoversigt.

Indbetaling til din pension

Det er din arbejdsgiver, som skal indbetale hele det aftalte pensionsbidrag til Industriens Pension. I Industriens Overenskomst og i den Fødevarerindustrielle Overenskomst er indbetalingen fastsat til 12 % af lønnen. Arbejdsgiverandelen er 8 %, og lønmodtagerandelen er 4 %. Der skal betales arbejdsmarkedsbidrag af indbetalingen. Det er Industriens Pension, der beregner og indbetaler arbejdsmarkedsbidraget på 8 % af indbetalingen.

I de fleste andre overenskomster, der giver ret til indbetaling til Industriens Pension, er pensionsbidraget også fastsat til 12 % af lønnen, men der er enkelte overenskomster, hvor der er fastsat en højere eller lavere indbetaling. Det kan også lokalt være aftalt, at indbetalingen skal være højere.

De fleste medlemmer kan 5 år før folkepensionsalderen indgå i en seniorordning, hvor bidragssatsen sættes ned. Der spares derfor mindre op til pension, og pengene bruges i stedet til at finansiere flere seniorfridage eller til at opretholde lønnen ved en fast reduktion af den ugentlige arbejdstid. Du kan læse mere om seniorordningen på side 33.

Hvis du har indbetalt til flere forskellige pensionselskaber og derfor er kommet til at overskride de skattemæssige grænser, kan du få en tilladelse fra SKAT til at foretage en rettelse. En rettelse, der vedrører den obligatoriske del af pensionsordningen, kan ikke betyde, at du får udbetalt pengene.

Log på industrienspension.dk

Du kan logge ind på Min side på industrienspension.dk. Her kan du blandt andet:

- Se dine pensionsoversigter.
- Ændre på dine forsikringer.
- Ændre på din indbetaling til aldersopsparing
- Spare ekstra op til pension.
- Samle dine pensionsordninger.
- Bestemme, hvem der skal have pengene, hvis du dør.
- Se alt om din egen pension, fx de udbetalinger du kan have ret til.
- Følge indbetalinger til pensionsordningen.
- Se, hvor meget du har fået i afkast.
- Se de breve, Industriens Pension har sendt til dig, og de breve Industriens Pension har modtaget.
- Søge om udbetaling ved tab af erhvervsevne eller visse kritiske sygdomme.
- Upload dokumentation.

- Sætte udbetaling af alderspension i gang.
- Tjekke om du sparer nok op til pension i et Pensionstjek.

VALGFRIE FORSIKRINGER

I Industriens Pension har du mulighed for selv at bestemme, hvor store engangsudbetalingerne ved visse kritiske sygdomme og tab af erhvervsevne skal være. Du kan også selv bestemme, om og hvor meget dine efterladte skal have udbetalt efter dig, hvis du dør, før du går på pension, og om opsparingen skal udbetales, hvis du dør.

Basisdækningen er

- Engangsudbetaling ved tab af erhvervsevne: 100.000 kr.
- Engangsudbetaling ved visse kritiske sygdomme: 100.000 kr.
- Udbetaling af opsparingen ved død, dog mindst 300.000 kr. (dødsfaldssum)

Din arbejdsgiver kan have valgt andre basisdækninger for dig. Du kan se, hvilke forsikringer du har på din pensionsoversigt og på Min side på industrienspension.dk.

Du har selv mulighed for at ændre størrelsen af en eller flere af engangsudbetalingerne, hvis du foretrækker en anden dækning end basisdækningerne. På "Min side" på industrienspension.dk kan du løbende ændre dine valg, når der sker noget i dit liv. Fx hvis du bliver gift, får et barn eller bliver skilt. Ring gerne til Medlemsservice for at få mundtlig vejledning og orientering om karensregler, så du ved, hvornår dine valg træder i kraft.

Den del af indbetalingen, der er tilbage, når forsikringer mv. er betalt, går til din pensionsopsparing. Hvis du sætter størrelsen af engangsudbetalingerne op, vil der være mindre tilbage til pension. Sætter du størrelsen af engangsudbetalingerne ned, sparer du som udgangspunkt mere op til pension.

Forlæng perioden med pension og betalingsfritagelse ved erhvervsevnetab

Hvis du får udbetaling fra forsikringen på grund af tab af erhvervsevne, og din pension og betalingsfritagelse udløber, før du når din folkepensionsalder, kan du vælge at strække udbetalingen over længere tid, så forsikringen dækker frem til, at du kan gå på folkepension. Når du strækker udbetalingen, sættes størrelsen på din pension og betalingsfritagelsen tilsvarende ned, fordi udbetalingsperioden bliver længere. Samtidig kan du vente længere med at få udbetalt din livslange pension, og derfor bliver udbetalingerne fra den livslange pension højere. Det kan betyde, at modregningen bliver højere. Det er vigtigt, du undersøger, om det er tilfældet, inden du vælger.

Du kan efter 1. maj 2019 vælge at strække pensionen og betalingsfritagelsen ved erhvervsevnetab frem til, at du når folkepensionsalderen. Valget træder i kraft den 1. i måneden efter, at du har givet os besked om dit valg. Du kan ændre dit valg, så længe vi ikke har udbetalt til dig med det nye udløb på forsikringen. Når først vi har udbetalt efter dit valg, løber forsikringen frem til, at du når folkepensionsalderen, og du kan ikke ændre din udbetalingsperiode tilbage igen.

Det er først muligt at vælge efter 1. maj 2019. Hvis du har fået ret til pension og betalingsfritagelse på grund af erhvervsevnetab inden den 1. maj 2019, har du stadig mulighed for at vælge det nye udløb på forsikringen.

Køb af garantiperiode

Når du går på pension, kan du vælge at sikre udbetaling af den livslange pension til dine efterladte et antal år. Den periode, du sikrer pensionen til dine efterladte i, kalder vi for garantiperioden. Pensionen i resten af garantiperioden udbetales til dine efterladte, hvis du dør, inden du selv har fået den udbetalt.

På grund af skattereglerne må man højst bruge 10 % af pensionen til at købe en garantiperiode. Du betaler for garantiperioden ved, at din livslange pension bliver lavere, og du kan først købe ydelsen, når du skal have pensionen udbetalt. De fleste kan købe en garantiperiode på mellem 10 og 20 år. Du kan på pensioneringstidspunktet få oplyst, hvor lang din garantiperiode kan være.

Hvis du har købt en garantiperiode på 15 år og dør 8 år efter, du blev pensioneret, vil dine efterladte få udbetalt et beløb, der svarer til de sidste 7 års udbetalinger.

Hvis du ikke køber en garantiperiode til din livslange pension, får du udbetalt en højere løbende pension. Til gengæld stopper udbetalingerne, når du dør, også selvom pensionen kun har været udbetalt i kort tid, og dine efterladte vil ikke få udbetaling fra din livslange pension.

Når udbetalingen af pensionen først er begyndt, kan du ikke længere ændre på dit valg eller fravalg af garantiperiode.

Tilbuddet om at købe en garantiperiode gælder ikke livslang pension, der er sparet op som Ekstrapension. I Ekstrapension er der automatisk tilknyttet en garantiperiode på 5 år til den livslange pension. Garantiperioden i Ekstrapension kan ikke fravælges.

Hvem kan vælge og hvordan?

Når der bliver indbetalt til pensionsordningen, kan du selv vælge, hvor store dine engangsudbetalinger ved tab af erhvervsevne, visse kritiske sygdomme og død skal være.

Du kan dog ikke vælge, og dit valg får ikke nogen virkning, hvis:

- Din arbejdsgiver ikke indbetaler til pensionsordningen, og du er forsikret uden indbetaling.
- Du er ansat i fleksjob eller anden støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger.
- Indbetalingen til pensionsordningen ikke er stor nok til at betale for det, du har valgt.
- Du får/har fået udbetalt ratepension eller livslang pension fra den obligatoriske pensionsordning.
- Du får udbetalt pension på grund af erhvervsevnetab.
- Du er passivt medlem.
- Du er omfattet af lærlingeordningen.

Der er en karenstid, hvis du sætter forsikringerne op. Det betyder, at der går 12 måneder, før dit valg træder i kraft. Hvis du i den periode træffer et nyt valg eller meddeler os, at du har fortrudt, træder valget ikke i kraft.

	Basisdækning	Valgmuligheder
Tab af erhvervsevne	100.000 kr.	150.000 kr. 250.000 kr.
Kritisk sygdom	100.000 kr.	0 kr. 50.000 kr. 150.000 kr. 200.000 kr.
Dødsfaldssum	300.000 kr.	0 kr. 600.000 kr. 900.000 kr. 1.200.000 kr.

Du kan også vælge, om du ønsker at indbetale til Aldersopsparring. Hvis du ikke selv har valgt, bliver 5 % af indbetalingen fra din arbejdsgiver anvendt til Aldersopsparring (før skat).

Du får ikke skattefradrag for indbetalingen til Aldersopsparring. Det betyder, at vi trækker en aconto skat på 2 % af indbetalingen fra din arbejdsgiver til aldersopsparring, og de sidste 3 % går til Aldersopsparring. Til gengæld skal du ikke betale skat eller afgift, når du får den udbetalt, så længe du har nået pensionsudbetalingsalderen. Du kan læse mere om Aldersopsparring på side 12.

Betaling for engangsudbetaling ved erhvervsevnetab, kritisk sygdom og dødsfaldssum er skattepligtigt. Derfor bliver du beskattet af den del af pensionsbidraget, der bliver brugt til det. Hvis du vil sikre dig mod at få en efterskat, kan du forhøje den skattepligtige indkomst på din forskudsopgørelse med et beløb svarende til det, der bliver anvendt til betaling for forsikringerne.

Skal opsparringen udbetales, hvis du dør (opsparringssikring)?

Alle medlemmer med ratepension har mulighed for at vælge, om opsparringen skal udbetales til de efterladte ved død inden pensionering.

Valget træder i kraft den 1. i måneden efter, du har valgt, hvis du fravælger udbetaling til de efterladte og 12 måneder efter den 1. i måneden efter, du har valgt, hvis du tilvælger udbetaling til de efterladte.

Det kan være en god idé at fravælge opsparringssikringen, hvis du ikke ønsker at sikre nogen i tilfælde af din død. Når du fravælger opsparringssikringen, bliver din egen pension nemlig højere.

Hvis du ikke ønsker, at opsparringen skal udbetales til de efterladte, hvis du dør, eller hvis du ønsker, at det kun er dødsfaldssummen, der skal udbetales, skal du ringe til os. Så sørger vi for, at du får den dækning ved død, du ønsker.

Medlemmer i fleksjob, der har fået ret til betalingsfritagelse eller er gået på alderspension, har dog ikke denne valgmulighed.

Sådan virker opsparingssikring og dødsfaldssummen

Dine efterladte får udbetalt et beløb, der mindst svarer til din opsparing, hvis du dør inden pensionering. En del af denne udbetaling er dødsfaldssummen. Dødsfaldssummen er med til at sikre dine efterladte en minimumsudbetaling, hvis din opsparing ikke er så stor. Derudover er udbetaling af dødsfaldssummen skatte- og afgiftsfri og vil derfor betyde, at der er mere til de efterladte.

Er din opsparing mindre end dødsfaldssummen, udbetales hele dødsfaldssummen. Hvis du inden for de sidste 12 måneder før din død har fået udbetalt din aldersopsparing eller kapitalpension på grund af livstruende sygdom, vil dødsfaldssummen blive reduceret med et beløb svarende til det, der blev udbetalt, før eventuel afgift.

Er din opsparing større end dødsfaldssummen, udgør dødsfaldssummen kun en del af udbetalingen til dine efterladte. Hvis dødsfaldssummen er fravalgt eller bortfaldet, fordi du fx er blevet passivt medlem eller endnu ikke er gået på pension, men har nået folkepensionsalderen, vil de efterladte fortsat få udbetalt et beløb, som svarer til opsparingen. I dette tilfælde vil en del af udbetalingen ikke være skatte- eller afgiftsfri.

Du kan beholde opsparingssikringen og dødsfaldssummen, indtil du begynder at få din ratepension eller livslange pension udbetalt. Dødsfaldssummen bortfalder dog, hvis du bliver passivt medlem, og når du når folkepensionsalderen.

Eksempler på udbetaling

Pensionsopsparingen er på 270.000 kr. De 10.000 kr. heraf er aldersopsparing.

Med en dødsfaldssum på 300.000 kr. vil der blive udbetalt **300.000 kr.**

Hvis du er blevet passivt medlem eller har fravalgt dødsfaldssummen, vil der i stedet blive udbetalt:

Aldersopsparing, afgiftsfri	10.000 kr.
Resten (260.000 minus 40 % i afgift).....	156.000 kr.
I alt.....	166.000 kr.

Selvom dødsfaldssummen er mindre end opsparingen, betyder det stadig noget, om du har den. Det skyldes, at dødsfaldssummen er en skattefri forsikring:

Pensionsopsparingen er på 450.000 kr. De 20.000 kr. heraf er aldersopsparing.

Med en dødsfaldssum på 300.000 kr. vil der blive udbetalt:

Dødsfaldssum, skattefri	300.000 kr.
Resten (150.000 minus 40 % i afgift).....	90.000 kr.
I alt.....	390.000 kr.

Hvis du er blevet passivt medlem eller har fravalgt dødsfaldssummen, vil der i stedet blive udbetalt:

Aldersopsparing, afgiftsfri ..... 20.000 kr.
Resten (430.000 minus 40 % i afgift)..... 258.000 kr.
I alt..... 278.000 kr.

Dødsfaldssummen bortfalder senest, når du når folkepensionsalderen. De efterladte vil skulle betale en eventuel boafgift af det, de modtager, uanset om det er arv eller forsikring, og uanset om der er blevet betalt andre skatter og afgifter af pengene. Du kan læse mere om skatter og afgifter på industrienspension.dk/skat.

Fortrydelsesret

Du kan fortryde dit valg, så længe der er mere end en måned til, det træder i kraft. Så stilles du som om, at du ikke har valgt.

Du har 30 dages fortrydelsesret ved valg af garantiperiode på din livslange pension. Det gælder, uanset om du har valgt garantiperioden til eller fra.

Hvis du vælger om igen, inden et tidligere valg er trådt i kraft

I den periode, hvor du kan fortryde dit valg, kan du også træffe et nyt valg med den virkning, at dit tidligere valg falder bort. Hver gang du træffer et nyt valg om at sætte forsikringerne op, løber der en ny karenperiode på 12 måneder, før valget træder i kraft.

Hvis du ikke længere har den forsikring, du ønskede at ændre på det tidspunkt, hvor dit valg skulle være trådt i kraft, får du ikke den forsikring, du havde valgt.

UDBETALINGER NÅR DU GÅR PÅ PENSION

Når du har nået pensionsudbetalingsalderen, vælger du selv, hvornår du vil have din pension fra Industriens Pension udbetalt. Hvis du ikke har nået folkepensionsalderen, kan de løbende pensioner først udbetales, når indbetalingerne til pensionsordningen er stoppet.

Reglerne om, hvornår pensionen tidligst kan udbetales, findes i pensionsbeskatningsloven.

Er du først begyndt at indbetale til pension efter udgangen af 2017, vil du normalt tidligst kunne få din pension udbetalt 3 år før, du når folkepensionsalderen.

Er du begyndt at indbetale til pension efter 1. maj 2007, men før 1. januar 2018, vil du normalt tidligst kunne få din pension udbetalt 5 år før, du når folkepensionsalderen.

Er du født før den 1. juli 1960, eller begyndte du at indbetale til pension før den 1. maj 2007, kan der være pensioner, du kan få udbetalt tidligere.

På din pensionsoversigt kan du se, hvornår pensionerne tidligst kan udbetales.

Udbetaling af pensionen starter ikke automatisk, da det er forskelligt fra person til person, hvornår man kan og ønsker at få pensionen udbetalt. Udbetalingen af de forskellige former for opsparing, du har i Industriens Pension, kan du igangsætte uafhængigt af hinanden.

Hvis du ikke har anmodet om at få udbetalt din ratepension og/eller engangsudbetalinger, inden du fylder 75 år, vil disse automatisk komme til udbetaling, medmindre du giver besked om at udskyde udbetalingen til et senere tidspunkt, og der lovgivningsmæssigt ikke er noget til hinder herfor.

Retten til engangsudbetaling ved visse kritiske sygdomme, dødsfaldssum og tab af erhvervsevne, løbende pension og betalingsfritagelse ved erhvervsevnetab bortfalder ved pensionering, dvs. når du vælger at starte udbetalingen af din ratepension og/eller livslange pension, og senest når du når folkepensionsalderen. Udbetaling af Ekstrapension medfører ikke, at dine forsikringer bortfalder.

Opsparing til pension er med markedsrente. Der er dog en gruppe medlemmer, som får udbetalt pension, der er med gennemsnitsrente, se "Medlemmer med pensionsopsparing med gennemsnitsrente".

Engangsudbetaling ved pensionering

Aldersopsparing

5 % af den obligatoriske indbetaling bruges til Aldersopsparing, der udbetales som et skattefrit engangsbeløb ved pensionering. Hvis du ikke ønsker, at en del af indbetalingen fra din arbejdsgiver skal bruges til Aldersopsparing, skal du give besked til Industriens Pension.

Du kan højst indbetale 5.200 kr. til en Aldersopsparing i 2019, når der er mere end 5-6 år til din folkepensionsalder.

Hvis du ønsker at indbetale et højere beløb end 5.200 kr. til Aldersopsparing i 2019, fordi du har nået det 5. indkomstår før det indkomstår, hvor du når folkepensionsalderen, skal du kontakte os. Det gælder også, hvis du ønsker at indbetale beløbet til Ekstrapension.

Indbetaling til Aldersopsparing er skattepligtig nu, og derfor bliver du beskattet af den del af pensionsbidraget, der bliver anvendt til Aldersopsparing. For at undgå, at du kommer til at betale en efterskat, indbetaler vi en aconto skat på 40 %. Det betyder, at når 5 % af pensionsbidraget bliver anvendt til aldersopsparing, så går 2 % til aconto skat og 3 % går til opsparingen. Hvis din marginalskat ikke er 40 %, sker der automatisk en regulering i din årsopgørelse, så du kommer til at betale den rigtige skat.

Du kan se, hvornår du tidligst kan få udbetalt Aldersopsparingen på din pensionsoversigt. Når du har nået pensionsudbetalingsalderen, kan du godt få udbetalt din Aldersopsparing, selvom der stadig bliver indbetalt pensionsbidrag fra din arbejdsgiver. Når den er udbetalt, stopper indbetalingen til Aldersopsparing.

Der skal ikke betales afgift af en Aldersopsparing, hvis den udbetales efter, du har nået pensionsudbetalingsalderen. Der skal heller ikke betales afgift, hvis den bliver udbetalt tidligere på grund af livstruende sygdom.

Hvis du dør, inden du har fået din Aldersopsparing udbetalt, vil opsparingen blive udbetalt til dine efterladte, medmindre du har fravalgt det.

Fra og med det 5. indkomstår før det indkomstår, hvor du når folkepensionsalderen, kan du indbetale et højere beløb til Aldersopsparing. I 2019 må der indbetales op til 48.000 kr. til Aldersopsparing efter træk af aconto skat. Det betyder, at du i praksis kan vælge kun at spare op i Alderssparingsproduktet, hvis din samlede indbetaling efter aconto skat er under den skattemæssige grænse på 48.000 kr. Det er et krav, at du ikke har sat udbetaling af ratepension eller en livslang pension i gang efter marts 2018 eller fået opsparingen til

pension udbetalt. Det fremgår af pensionsbeskatningsloven og gælder uanset, om udbetalingerne er kommet fra Industriens Pension eller et andet pensionselskab.

Hvis du har en kapitalpension

Bemærk, at der skal betales en afgift til staten ved udbetaling, hvis du har en kapitalpension.

Livslang pension

Det fremgår af din pensionsoversigt, hvornår du tidligst kan starte udbetalingen af din livslange pension. Udbetalingen begynder ikke automatisk. Du skal henvende dig til os, når du ønsker pensionen udbetalt.

Den livslange pension udbetales månedligt og beskattes som personlig indkomst. Den livslange pension udbetales dog som et engangsbeløb med fradrag af 40 % i afgift til staten, hvis den årlige pension – efter overførsel af en eventuel ratepension – er under en lovbestemt grænse, som i 2019 er på 10.900 kr.

Når du ønsker at få din pension udbetalt, oplyser vi, om den bliver udbetalt som en løbende månedlig pension eller som et engangsbeløb.

Hvis der stadig bliver indbetalt til pensionen, fordi du er fortsat med at arbejde, efter du har nået folkepensionsalderen, kan du alligevel vælge at få din livslange pension udbetalt. Hvis du benytter dig af den mulighed, kan du ikke få din pension udbetalt som et engangsbeløb, selv om den er under den lovbestemte grænse.

Når du begynder at få den livslange pension udbetalt, kan du vælge at købe en garantiperiode til efterladte, med en udbetalingsperiode, som typisk er på 10-20 år. I så fald får dine efterladte en udbetaling, hvis du dør i garantiperioden.

Du skal være opmærksom på, at der automatisk er tilkøbt en 5-årig garantiperiode til efterladte på ekstra livslang pension, og at opsparringen til ekstra livslang pension ikke kan udbetales som et engangsbeløb med fradrag af 40 %, da den regel kun gælder for arbejdsgiveradministrerede pensionsordninger.

Ratepension

Det fremgår af din pensionsoversigt, hvornår din ratepension tidligst kan udbetales fra. Hvis du ikke har nået folkepensionsalderen, når udbetalingen skal finde sted, er det et krav, at indbetalingen fra din arbejdsgiver er ophørt. Udbetaling begynder ikke automatisk. Du skal henvende dig til os, når du ønsker pensionen udbetalt. Ratepensionen beskattes som personlig indkomst og udbetales månedligt i 10 år med mindre du vælger, at den skal udbetales over længere tid. Hvis summen af den årlige ratepension og den årlige livslange pension tilsammen er under en lovbestemt grænse, som i 2019 er på 10.900 kr., overføres ratepensionen til den livslange pension, og begge pensioner udbetales som et engangsbeløb med fradrag af 40 % i afgift til staten.

Når du skal på pension, oplyser vi dig om, hvorvidt pensionen bliver udbetalt månedligt eller som et engangsbeløb.

Hvis du dør, mens din løbende ratepension er under udbetaling, bliver de resterende rater udbetalt til dine efterladte.

Efterladte ægtefæller, samlevende og børn under 24 år kan vælge at få udbetalingen i månedlige rater, der beskattes som personlig indkomst hos modtageren.

I andre tilfælde udbetales pengene som et engangsbeløb til de efterladte med fradrag af 40 % i afgift til staten.

Størrelsen på udbetalingerne, når du går på pension

Størrelsen på engangsudbetaling ved pensionering, den livslange pension og ratepensionen afhænger blandt andet af, hvor længe der er blevet indbetalt, hvor meget der er indbetalt, og hvilket afkast det har været muligt at opnå. Størrelsen af omkostningerne, prisen for forsikringerne og udviklingen i den forventede levetid betyder også noget.

I din pensionsoversigt og på Min side på vores hjemmeside kan du se en prognose for, hvor stor din pension vil blive.

I afsnittet "Prognose for dine forventede pensioner" kan du se, hvad det betyder, at det er en prognose.

Når du går på pension og begynder at få udbetalt dine pensioner, anvender vi en særlig udbetalingsprofil med en udjævningsmekanisme. Den regulerer ydelsernes størrelse, så sandsynligheden for, at ydelserne falder i udbetalingsperioden, bliver mindre. Hvis investeringerne og forudsætningerne om levealder går nogenlunde som forventet, så vil din pension stige lidt år for år. Den stigning kan kompensere for almindelige prisstigninger. Hvis det går bedre end forventet med investeringerne, og den forventede levealder ikke stiger, så vil pensionen stige mere år for år. Går det dårligere end forventet, vil pensionen stige mindre eller måske endda falde.

Vores beregninger viser, at udjævningsmekanismen betyder, at pensionen kan blive lidt lavere i de første år, end den ville være uden den særlige udbetalingsprofil.

Hvis du får udbetalinger på grund af tab af erhvervsevne

Hvis du får betalingsfritagelse på grund af tab af din erhvervsevne, kan du først få udbetalt alderspension, når betalingsfritagelsen ophører.

Det skyldes, at betalingsfritagelsen betyder, at Industriens Pension overtager indbetalingen til din opsparing, så du stadig sparer op til pension. Hvis du får pensionen udbetalt, inden betalingsfritagelsen er ophørt, mister du en del af den opsparing, du ellers ville have fået af Industriens Pension.

Når udbetalingen af pension ved erhvervsevnetab slutter, så slutter betalingsfritagelsen også. Der er ikke ret til betalingsfritagelse for indbetalinger til Ekstrapension, så du kan godt få udbetaling fra Ekstrapension, selvom du stadig får betalingsfritagelse.

MARKEDSRENTE OG RISIKO

Pensions- og forsikringsydelser på markedsrentevilkår vil sige, at pensionsopsparingen er tilknyttet bestemte investeringsaktiver, der er udvalgt af Industriens Pension, og som ejes af Industriens Pension. Pensions- og forsikringsydelserne varierer i størrelse op og ned afhængig af markedsafkastet, den forventede levetid, hyppigheder for erhvervsevnetab, betaling for administration mv. Det betyder, at du selv bærer risikoen. Hvis det går godt, får du hele gevinsten, og hvis det går dårligt, kan din pension blive mindre.

Du får oplyst et risikotal, som kan være mellem 1 og 6. Risikotallet er en fælles standard for alle pensionsselskaber. Risikotallet fortæller, hvor meget du kan forvente, opsparingen kan

stige eller falde inden for det næste år. Hvis tallet er under 2, er risikoen lav, og du kan kun forvente små udsving. Er tallet 5 eller mere, er risikoen høj, og du kan forvente store udsving.

Som medlem i Industriens Pension kan du forvente, at dit risikotal ligger mellem 1 og 4. Når du bliver ældre, flytter vi pengene til mindre risikable aktiver. Det gør vi, fordi det er uhensigtsmæssigt, hvis der kommer store udsving i opsparingen og dermed din pension, kort tid før du skal på pension, eller mens du får udbetalt pension.

Her kan du se, hvor meget du kan forvente din opsparing højst vil stige eller falde på grund af afkastet, når risikotallet er mellem 1 og 4.

Risikotal	1	1,5	2,0	2,5	3,0	3,5	4,0
Gevinst*	7 %	9 %	11 %	14 %	16 %	18 %	20 %
Tab*	2 %	4 %	5 %	7 %	9 %	10 %	12 %

*) Der er 95 % sandsynlighed for, at udsvingene holder sig inden for det angivne.

Opsparingen til pensionen bliver forrentet med markedsrente. Det betyder, at du med det samme får overført din del af det markedsafkast, vi opnår af investeringerne. Når afkastet er positivt vokser pensionsopsparingen, og når det er negativt taber du penge, og så bliver pensionsopsparingen mindre.

Den livslange pension bliver også påvirket af, hvor længe medlemmerne i pensionsordningen lever. Hvis medlemmerne i pensionsordningen lever længere, end vi havde forudset, kan det være nødvendigt at sætte pensionen ned, fordi den skal udbetales i længere tid. Lever medlemmerne kortere tid end forventet, kan pensionen blive sat op. Hvis den forventede levetid stiger med 1 år, vil det betyde, at din pension falder med ca. 5 %. Det vil sige, at en pension på 2.000 kr. om måneden falder til 1.900 kr. om måneden.

Opsparingen til pension består af det, der er tilbage, når udgiften til forsikringer er betalt. Hvis flere medlemmer bliver syge eller mister erhvervsevnen, så bliver forsikringerne dyrere, og derfor vil der være mindre tilbage til pension. Nogle af forsikringerne kan du selv sætte op eller ned. Hvis du sætter forsikringerne op, skal du betale mere for forsikringen, og der bliver derfor mindre tilbage til pension.

Du skal også betale administrationsomkostninger. Hvis administrationsomkostningerne stiger, bliver der mindre tilbage til pension, og hvis de falder, bliver der mere til pension.

Størrelsen af dine pensioner er også påvirket af, hvor meget der bliver indbetalt. Hvis der bliver indbetalt en procentdel af din løn til pension, så vil indbetalingen stige, hvis du tjener mere og falde, hvis du tjener mindre.

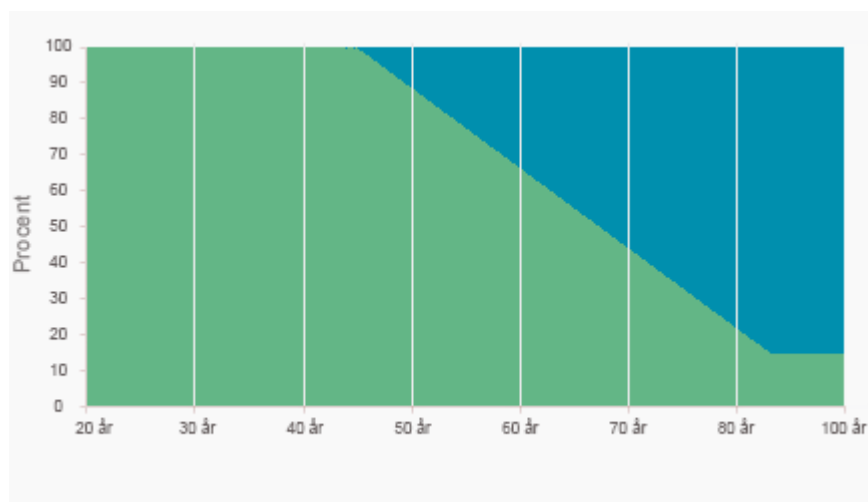
Ændring af skatter og afgifter kan også påvirke din pension. Hvis der skal betales mere i skat og afgift, kan din forventede pension falde, og hvis der skal betales mindre, kan din forventede pension stige.

Ændringer i størrelsen af folkepensionen og tillægget til folkepensionen og andre sociale ydelser vil også påvirke dine indtægter som pensionist. I nogle tilfælde er der modregning i sociale ydelser, når du selv har sparet op til pension. Det vil sige, at jo mere du selv har sparet op, jo lavere bliver dine sociale ydelser.

INVESTERINGERNE

Vi investerer din pensionsopsparing i to forskellige puljer, én vi kalder defensiv, og én vi kalder offensiv. Hvilket afkast, der skabes, og hvilken risiko, der tages, bestemmes således af, hvordan opsparingen er fordelt mellem puljerne.

I den offensive pulje er investeringsrisikoen større end i den defensive pulje. Fordelingen mellem puljerne afhænger af ens alder, hvilket er illustreret af nedenstående figur. Formålet med at ændre investeringens sammensætning er at mindske risikoen frem mod det tidspunkt, hvor opsparingen kan bruges og under udbetalingsforløbet.

Er du under 45 år, får du hele din forrentning fra den offensive pulje. Hvis du er ældre end 45 år, får du noget af din forrentning fra den defensive pulje og noget af forrentningen fra den offensive pulje.

Investeringerne sker efter "prudent person-princippet". Det betyder, at vi går efter et højt afkast, men at vi samtidig lægger vægt på at beskytte kapitalen.

Bestyrelsen fastsætter rammerne for, hvad der må investeres i. På industrienspension.dk/investeringer kan du se, hvilke rammer bestyrelsen har sat, og hvordan rammerne er udnyttet.

Investeringsomkostninger

Investeringsomkostninger i forbindelse med opsparing, handel og forvaltning fratrækkes i afkastet, inden dette vises. I din pensionsoversigt kan du se investeringsomkostningerne under "øvrige oplysninger". Pensionsoversigten finder du på vores hjemmeside ved at logge ind på Min side med NemID.

UDBETALING VED DØD

Ved dødsfald inden pensionering har dine nærmeste pårørende eller den eller dem, du har begunstiget, normalt ret til en udbetaling, der svarer til din opsparing. Dine efterladte skal betale en afgift til staten af udbetalingen. I nogle tilfælde skal de også betale boafgift og tillægsboafgift. Det kan du læse mere om på vores hjemmeside. Selvom der står, at der ikke

skal betales skat eller afgift af en udbetaling ved død, kan modtageren stadig skulle betale boafgift.

Hvis du lige er begyndt at spare op til pension, er der ikke så mange penge endnu. Derfor har vi en dødsfaldssum.

Dødsfaldssummen er som standard på 300.000 kr. og sikrer, at der bliver udbetalt mindst 300.000 kr. ved død, uanset hvor meget du har nået at spare op. Hvis der inden for de sidste 12 måneder er udbetalt aldersopsparing eller kapitalpension på grund af sygdom, bliver dødsfaldssummen dog reduceret med et tilsvarende beløb. Der skal ikke betales skat eller afgift af dødsfaldssummen.

Dødsfaldssummen bortfalder, hvis du bliver passivt medlem, begynder at få livslang pension eller ratepension udbetalt, eller hvis du har nået folkepensionsalderen. Selvom dødsfaldssummen er faldet bort, bliver opsparingen stadig udbetalt, hvis du dør, før du er gået på pension.

Udbetaling ved død sker uden om boet, med mindre du aktivt har valgt, at den skal udbetales til boet. At den bliver udbetalt uden om boet betyder, at dine efterladte får pengene, selvom du ved din død havde gæld, og der ikke er penge nok i boet til at betale gælden.

På din pensionsoversigt og på Min side på vores hjemmeside kan du se, hvor meget der vil blive udbetalt, hvis du dør inden folkepensionsalderen, og inden du er begyndt at få pensionen udbetalt.

Retten til engangsudbetaling ved visse kritiske sygdomme, engangsudbetaling ved tab af erhvervsevne, pension og betalingsfritagelse ved erhvervsevnetab bortfalder ved din død, fordi der er tale om en personlig ret for dig som medlem i levende live. Det betyder, at dit dødsbo ikke får ret til udbetalingerne, hvis du ikke selv har søgt om dem, eller hvis du afgår ved døden, før vi har modtaget din ansøgning.

Hvis du dør, mens vi er ved at behandle din ansøgning, færdigbehandler vi ansøgningen. Hvis der er ret til engangsudbetaling ved tab af erhvervsevne eller ved visse kritiske sygdomme, vil engangsudbetalingen blive udbetalt til dit dødsbo, mens eventuel ret til løbende pension ved erhvervsevnetab er en personlig ret for dig som medlem, som ikke vil blive udbetalt til dine efterladte.

I afsnittet om udbetalinger, når du går på pension, kan du se, hvad der bliver udbetalt, hvis du dør efter udbetaling af ratepension og/eller livslang pension er begyndt.

Enkelte medlemmer har en pensionsordning, hvor vi ikke kan udbetale opsparingen

Retten til at få udbetalt pensionsopsparingen, hvis du dør, forudsætter af skattetekniske grunde, at du har en ratepension eller en dødsfaldssum, der er lige så stor som opsparingen. Hvis du ikke har en ratepension eller en dødsfaldssum, kan det betyde, at der ikke bliver udbetalt noget, hvis du dør, eller at udbetalingen er mindre end opsparingen.

Hvis du vælger at få ratepensionen udbetalt, men venter med den livslange pension, bliver opsparingen til livslang pension ikke udbetalt, hvis du dør. Derfor anbefaler vi, at du starter med livslang pension, hvis du ikke ønsker at starte udbetalingerne samtidigt.

Du har også mulighed for at vælge, at opsparingen ikke skal udbetales til dine efterladte.

Opsparingen til Ekstra livslang pension bliver ikke udbetalt, hvis du dør. I stedet er der en garantiperiode på 5 år, som betyder, at dine efterladte får en supplerende udbetaling, hvis du ikke selv når at få udbetalt den ekstra livslange pension i mindst 5 år. Du kan læse mere under afsnittet "Ekstrapension".

Du kan se i din pensionsoversigt, hvad der bliver udbetalt, hvis du dør.

Begunstigelse

Hvis du ikke selv indsætter en begunstiget til udbetalingen ved død, vil dine 'nærmeste pårørende' automatisk være indsat som begunstigede.

'Nærmeste pårørende' er i nævnte rækkefølge:

- Din ægtefælle/registrerede partner
- Din samlever*
- Dine børn og afdøde børns børn
- Dine arvinger efter testamente
- Dine arvinger efter arveloven.

* Din samlever skal leve sammen med dig på den fælles bopæl, og I skal enten vente, have eller have haft børn sammen eller have levet sammen i et ægteskabslignende forhold på den fælles bopæl i de sidste 2 år før dødsfaldet.

Du kan frit vælge, hvem du vil begunstige til dødsfaldssummen. Du kan dog ikke indsætte et pengeinstitut, finansieringsselskab eller lignende som begunstiget.

Du kan af skattemæssige årsager kun vælge at begunstige bestemte personer til resten af udbetalingen ved død. De personer, du kan indsætte som begunstigede, er:

- Dine nærmeste pårørende (se ovenfor)
- Din ægtefælle/registrerede partner
- Din fraseparerede eller fraskilte ægtefælle/registrerede partner
- En navngiven person, som du har fælles bopæl med på indsættelsestidspunktet.
- Dine børn, stedbørn* og deres livsarvinger
- Samlevers børn og deres efterkommere
- Ingen, så udbetalingen sker til boet.

*Stedbørn er din ægtefælles eller registrerede partners egne børn. Også efter en eventuel separation eller skilsmisse.

Hvis du ikke efterlader dig ægtefælle, registreret partner, samlever eller livsarvinger (børn og disses efterkommere) og gerne vil tilgodese personer eller velgørende foreninger, som du ikke kan indsætte som begunstiget (fx en god ven, som du ikke bor sammen med), kan du indsætte "nærmeste pårørende" som begunstiget og samtidig oprette et testamente, hvor du tilgodeser de pågældende. Her vil udbetalingen ske uden om dødsboet til arvingerne ifølge testamentet. Efterlader du dig derimod ægtefælle, registreret partner, samlever eller livsarvinger (børn og disses efterkommere), kan du vælge "ingen begunstigelse", og du skal samtidig oprette et testamente, hvor du tilgodeser de pågældende.

Udbetalingerne ved dødsfald udbetales uden om boet til de begunstigede, uanset om du ved din død efterlader dig gæld. Det gælder dog ikke, hvis du har valgt, at pengene skal

udbetales til boet, eller du har indsat "ingen begunstivelse". Dine efterladte kan i visse tilfælde gøre indsigelse mod en begunstivelse. Bliver pengene udbetalt til boet, er de ikke kreditorbeskyttede, og dine efterladte kan have tvangsarveret, så du ikke kan råde over det fulde beløb.

Hvis du ikke ønsker 'nærmeste pårørende' som begunstiget, skal du give Industriens Pension besked om, hvem der så skal have udbetalingerne ved dødsfald. Du kan enten ringe til os eller logge på Min side på vores hjemmeside, hvis du vil indsætte en begunstiget eller ændre begunstigelsen.

Ved ændringer i dine familiære forhold er det vigtigt, at du på ny overvejer, om begunstigelsen stadig svarer til dine ønsker. Det kan fx være, hvis du og din samlever flytter fra hinanden, du bliver gift, eller du får børn. Tager du ikke stilling til begunstivelse, når der sker ændringer i dit liv, kan der opstå tvivl om, hvem der skal have pengene, og det kan være, at udbetalingen ikke går til de personer, som du ellers gerne ville tilgodese.

Vi udbetaler det, der er ret til ved dødsfaldet. Hvis vi efter dødsfaldet modtager indbetalinger, bliver de sendt videre til dødsboet. Det gælder dog ikke, hvis det er første rettidige indbetaling, da den skal bruges til at oprette forsikringen.

Hvis der hverken er nogen begunstigede eller 'nærmeste pårørende', vil der ikke blive udbetalt noget fra pensionsordningen, medmindre du har valgt, at pengene skal udbetales til boet.

Kontakt os endelig, hvis du har brug for rådgivning.

FORSIKRING VED TAB AF ERHVERVSEVNEN

Pensionsordningen indeholder en forsikring, som du kan få udbetaling fra, hvis du varigt mister din erhvervsevne på grund af helbredsmæssige årsager. Du skal have mistet din erhvervsevne i alle erhverv, før du kan få udbetaling.

Forsikringen indeholder for det første en engangsudbetaling, som du kan få, hvis du mister halvdelen af erhvervsevnen. For det andet indeholder forsikringen en månedlig pension og en betalingsfritagelse ved erhvervsevnetab, som du kan få, hvis du varigt mister mindst 2/3 af erhvervsevnen.

Formålet med forsikringen er at yde økonomisk støtte til medlemmer, der af helbredsmæssige grunde helt eller delvist er forhindret i at arbejde i noget erhverv.

Derfor kan du kun få udbetalt forsikringen, hvis nedsættelsen af erhvervsevnen er varig og skyldes rent helbredsmæssige forhold. For at få ret til pension ved erhvervsevnetab er det yderligere et krav, at indbetalingerne fra din arbejdsgiver er ophørt, og at du ikke arbejder i et fleksjob eller i anden støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger.

Industriens Pension vurderer tabet af erhvervsevnen i samarbejde med vores lægekonsulenter. Der er tale om en individuel konkret vurdering af, om der er et helbedsbetinget erhvervsevnetab i alle erhverv.

Derfor er en tilkendelse fra det offentlige (fx fleksjob eller førtidspension) og afgørelser fra Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring (fx tilkendelse af erstatning som følge af arbejdsskade,

vurdering af varigt mén eller erhvervsevnetab) ikke ensbetydende med, at du også har krav på udbetaling fra Industriens Pension. Årsagen er, at såvel det offentlige som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring inddrager andre forhold end de rent helbredsmæssige, når de foretager deres vurdering, så deres tilkendelseskriterier er ikke magen til de udbetalingskrav, der er i Industriens Pension

Det betyder også, at du ikke behøver vente på en afgørelse fra fx din kommune eller Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, før du søger om udbetaling hos os.

Dine muligheder for at få et arbejde, som ligger inden for dine evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling, indgår heller ikke i vurderingen. Vi lægger alene vægt på, om dit fysiske eller psykiske helbred betyder, at du ikke vil være i stand til at bestride almindelige forekommende jobs.

Erhvervsevnenedsættelsen skal også være varig. Det betyder, at alle behandlingsmuligheder er udtømte, eller der ikke er udsigt til, at de behandlinger, du har adgang til, kan medføre, at du får en del af din erhvervsevne tilbage.

Den varige erhvervsevnenedsættelse skal være lægeligt dokumenteret. Det vil sige, at der er en læge, der har konstateret og beskrevet de helbredsmæssige problemer, der har ført til, at din generelle erhvervsevne er blevet varigt nedsat med halvdelen eller 2/3 i alle erhverv. Det er først på det tidspunkt, hvor den lægelige dokumentation foreligger (skadestidspunktet), at du eventuelt kan få ret til udbetaling af forsikringen fra Industriens Pension.

Industriens Pension kan kræve, at du selv dækker eventuelle udgifter til oversættelse, hvis der er oplysninger, som ikke er affattet på dansk og som Industriens Pension vurderer, er nødvendige for at kunne bedømme erhvervsevnetabet.

Bemærk, at det er en forudsætning for at få udbetalinger på grund af varigt erhvervsevnetab, at du er omfattet af forsikringerne på skadestidspunktet. Skadestidspunktet er det tidspunkt, hvor det er lægeligt dokumenteret, at nedsættelsen af erhvervsevnen er varig, fordi der ikke er udsigt til, at helbredstilstanden kan forbedres ved behandling eller genoptræning.

Hvis indbetalingen til pensionsordningen stopper, fx fordi du i en periode ikke har et arbejde, stopper forsikringsdækningen efter en periode. Du har mulighed for at forlænge perioden og eventuelt indbetale for egen regning, men det kræver, at du kontakter os, så vi kan indgå en aftale om det. Det er især en god idé at forlænge forsikringsdækningen, hvis du er syg, ikke er dækket af forsikringer i et andet pensionsselskab, og hvis der ikke er udsigt til, at du vender tilbage til arbejdsmarkedet. Når du først er blevet passivt medlem i Industriens Pension, kan du hverken forlænge perioden med forsikring uden indbetaling eller blive selvbetaler. Se afsnittet "Du kan indbetale for egen regning".

Engangsudbetaling ved tab af erhvervsevne

Engangsudbetaling ved tab af erhvervsevne er skattefri og udbetales ved tab af erhvervsevne på mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne, hvis nedsættelsen skyldes helbredsmæssige årsager.

Størrelsen af din engangsudbetaling ved tab af erhvervsevne fremgår af din pensionsoversigt, og du kan se den på Min side på vores hjemmeside. I afsnittet "Valgmuligheder" kan du se, hvilke størrelser du kan vælge mellem.

Hvis du kommer i et forløb, hvor du modtager ressourceforløbsydelse, er det vigtigt, du har engangsudbetalingen ved tab af erhvervsevne i behold. Du kan nemlig ikke modtage løbende pension på grund af erhvervsevnetab, mens du modtager ressourceforløbsydelse, da hele din pension vil blive modregnet i ressourceforløbsydelsen.

Engangsudbetaling ved tab af erhvervsevne bliver ikke modregnet, så det er en god idé at reservere pengene til hjælp til udgifter, mens du er på ressourceforløbsydelse.

Pension ved erhvervsevnetab

Pensionen udbetales ved en varig nedsættelse på mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne, når nedsættelsen skyldes helbredsmæssige årsager.

Størrelsen af pensionen ved erhvervsevnetab fremgår af pensionsoversigten, og du kan se den på Min side på vores hjemmeside. Betalingen for pensionen og størrelsen af pensionen kan ændres. I skemaet nedenfor kan du se, hvordan størrelsen af pensionen ved erhvervsevnetab er fastsat for de fleste medlemmer i Industriens Pension. Hvis den ændres, kan du se det i din pensionsoversigt.

Skemaet skal læses sådan: Hvis du blev medlem i Industriens Pension som 39-årig og i dag har en indbetaling til pension på 12 % af din løn, får du ret til en årlig pension ved erhvervsevnetab på 72.000 kr.

Alder, da du blev medlem i Industriens Pension	Bidragsprocent: Under 12 %	Bidragsprocent: Mindst 12 %
19-44 år	Kr. 72.000 pr. år	Kr. 72.000 pr. år
45-50 år	Kr. 36.000 pr. år	Kr. 72.000 pr. år
51-54 år	Kr. 36.000 pr. år	Kr. 36.000 pr. år
55-59 år	Kr. 12.000 pr. år	Kr. 36.000 pr. år

Medlemmer, der ikke er fyldt 19 år, og som ikke er omfattet af ordningen for elever og lærlinge, har en pension ved erhvervsevnetab på 12.000 kr. om året. Medlemmer med lærlingeordning, der har ret til pension ved erhvervsevnetab, har en pension ved erhvervsevnetab på 60.000 kr. pr. år.

Du kan se på din pensionsoversigt og på Min side på vores hjemmeside, hvilken pension ved erhvervsevnetab du kan have ret til. Enkelte medlemmer kan have ret til en pension ved erhvervsevnetab, der er anderledes end den, der fremgår af skemaet, da din arbejdsgiver kan have valgt en anden størrelse på din pension ved erhvervsevnetab, eller du kan tilhøre en gruppe med andre dækninger. Se evt. "Grupper med en anden forsikring".

Hvis du kommer i ressourceforløb eller jobafklaringsforløb, og din ydelse fra det offentlige er højere end pension ved erhvervsevnetab, bliver pensionen suspenderet. Det betyder, at din udbetaling af pension ved erhvervsevnetab fra Industriens Pension stopper, så længe du er i ressourceforløb eller jobafklaringsforløb. Det skyldes, at hele udbetalingen vil blive modregnet i ydelsen fra det offentlige, så du ikke får glæde af udbetalingen.

At udbetalingen er suspenderet betyder, at du ikke har ret til den. Den bliver heller ikke sparet op, så du kan få den udbetalt senere. Hvis den gjorde det, ville den alligevel blive modregnet.

Suspensionen af udbetalingen betyder, at forsikringen bliver lidt billigere, fordi vi ikke skal bruge penge på en udbetaling, som medlemmerne alligevel ikke får noget ud af. Du har dog fortsat ret til betalingsfritagelse (opsparing til pension) i ressourceforløbs- eller jobafklaringsperioden.

Engangsudbetalingen ved tab af erhvervsevne modregnes ikke i ressourceforløbsydelsen og er den eneste dækning, som vil komme til udbetaling, hvis du kommer i et ressourceforløb. Du har mulighed for at forhøje engangsudbetalingen til 150.000 eller 250.000 kr. Udbetalingen er skattefri.

Du skal kontakte os, når ressourceforløbet eller jobafklaringsforløbet slutter, så du igen kan få udbetalt pensionen.

Hvis du genvinder din erhvervsevne, har du pligt til at give os besked om det. Når du har genvundet din erhvervsevne, bortfalder retten til pension og betalingsfritagelse ved erhvervsevnetab.

Du har også pligt til at kontakte os, hvis du bliver ansat i et fleksjob eller anden støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger. Der er som udgangspunkt ikke ret til pension eller betalingsfritagelse ved erhvervsevnetab fra Industriens Pension, så længe du er ansat i et fleksjob eller anden støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger – uanset om der bliver indbetalt for dig til Industriens Pension eller ej.

Pensionen og betalingsfritagelsen ved erhvervsevnetab standser også, hvis der igen bliver indbetalt til Industriens Pension.

Hvis du undlader at meddele os, at du er kommet i fleksjob, anden støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger eller at du har genvundet din erhvervsevne, kan det medføre krav om tilbagebetaling.

Udbetalingen af pension og betalingsfritagelse ved erhvervsevnetab stopper, hvis du får udbetalt livslang pension eller ratepension, der ikke er Ekstrapension, fra Industriens Pension, dog senest ved den folkepensionsalder der var gældende for dig, da du fik ret til betalingsfritagelsen og pensionen (skadestidspunktet).

Hvis du modtager offentlig førtidspension, anbefaler vi, at du tilmelder dig den offentlige supplerende arbejdsmarkedspension (SUPP). Det er en pensionsopsparing for førtidspensionister, hvor du betaler 1/3 af bidraget, mens kommunen betaler 2/3. Du kan læse mere om SUPP på borger.dk.

Betalingsfritagelse

Hvis du har ret til betalingsfritagelse, fremgår det af din pensionsoversigt.

Betalingsfritagelse betyder, at du beholder de forsikringer, du havde, da du mistede din erhvervsevne og opfyldte betingelserne for betalingsfritagelse. Samtidig fortsætter opsparingen til pension.

Betalingsfritagelsen svarer til gennemsnittet af de sidste 3 måneders bidrag før skadestidspunktet. Ekstraordinære indbetalinger som følge af efterregulering, bonusser, udbetaling af tillæg eller overarbejde i forbindelse med fratrædelse mv. bliver ikke taget med i beregningen.

Du får betalingsfritagelse ved en varig nedsættelse på mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne, når nedsættelsen skyldes helbredsmæssige årsager. Nedsættelsen af erhvervsevnen skal være lægeligt dokumenteret og varigt indtrådt, efter du er blevet medlem i Industriens Pension. Det er dog et krav, at der ikke bliver indbetalt til pensionen, og at du ikke er ansat i et fleksjob eller anden støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger.

Der er ikke ret til betalingsfritagelse for indbetalinger til Ekstrapension.

Hvis du kan arbejde igen

Hvis du helt eller delvist genvinder din erhvervsevne, så du igen kan arbejde, har du pligt til at give os besked om det. Genvinder du din erhvervsevne, bortfalder retten til betalingsfritagelse og udbetaling af pension ved erhvervsevnetab stopper.

Du har også pligt til at kontakte os, hvis du bliver ansat i et fleksjob. Du har ikke ret til betalingsfritagelse og pension ved erhvervsevnetab fra Industriens Pension, så længe du er ansat i et fleksjob – uanset om der bliver indbetalt for dig til Industriens Pension eller ej. Betalingsfritagelsen standser altid, hvis der igen bliver indbetalt til Industriens Pension.

FORSIKRING VED VISSE KRITISKE SYGDOMME

Du kan have ret til at få en skattefri engangsudbetaling fra Industriens Pension, hvis du får en af disse kritiske sygdomme:

- A. Visse ondartede former for kræft
- B. Blodprop i hjertet
- C. Bypassoperation eller ballonudvidelse af kranspulsåreforkalkning i hjertet
- D. Hjerteklapkirurgi
- E. Sygdomme i hovedpulsåren
- F. Slagtilfælde (hjerneblødning/blodprop i hjernen)
- G. Følger efter hjerne- eller hjernehindebetændelse
- H. Sækformet udvidelse af hjernens pulsårer
- I. Visse godartede svulster i hjerne og rygmarv
- J. Dissemineret sklerose og neuromyelitis optica
- K. Motorneuronsygdomme
- L. Visse former for muskelsvind
- M. Parkinsons sygdom
- N. Alzheimers sygdom
- O. Følger efter borreliainfektion
- P. AIDS
- Q. Organtransplantationer eller varig dialyse
- R. Blindhed
- S. Døvhed
- T. Større forbrændinger, forfrysninger eller ætsninger
- U. Hjertesygdom (kardiomyopati)
- V. Lewy Body demens

I forsikringsbetingelsernes kapitel 2, § 2, kan du læse mere om betingelserne i forhold til de diagnoser, som skal være stillet, for at du har ret til udbetaling.

Størrelsen af den skattefri engangsudbetaling fremgår af din pensionsoversigt. Der kan ske udbetaling én gang for hver dækningsberettiget diagnose. Der skal være gået mindst 6 måneder mellem hver af de diagnoser, der giver ret til udbetaling. Diagnosen skal være stillet, mens du er dækket af forsikringen.

Forsikringen udbetales, når Industriens Pension har sikret, at kravene i forsikringsbetingelserne er opfyldt.

Industriens Pension kan kræve, at du dækker eventuelle udgifter til oversættelse, hvis der er helbredsoplysninger, som ikke er på dansk, og som Industriens Pension vurderer er nødvendige for at kunne bedømme, om der er ret til udbetaling.

Hvis der sker ændringer i, hvilke sygdomme forsikringen dækker, gælder ændringerne kun fremadrettet. Det betyder, at hvis forsikringen bliver udvidet, så den dækker en sygdom, som du allerede har haft, får du ikke ret til udbetaling på grund af sygdommen. I afsnittet om "Valgfrie forsikringer" kan du læse mere om, hvilke muligheder du har for at ændre på størrelsen af din engangsudbetaling ved visse kritiske sygdomme.

Forsikringen bortfalder, hvis du bliver passivt medlem eller udtræder af pensionsordningen. Se om mulighederne for at bevare din forsikring i afsnittet "Du kan indbetale for egen regning". Forsikringen bortfalder også, hvis du beder om udbetaling af den livslange pension eller ratepension, der ikke er Ekstrapension. Retten til udbetaling fra forsikringen er en personlig ret for dig som medlem i levende live. Det betyder, at forsikringen også bortfalder, når du dør, og at dit dødsbo ikke kan få ret til udbetalingen, medmindre vi har modtaget en ansøgning fra dig, inden du dør. Du kan læse mere under afsnittet "Udbetaling ved død".

Forsikringen bortfalder senest, når du når folkepensionsalderen.

Der er ikke dækning for diagnoser, du har haft, inden forsikringstiden begyndte. Heller ikke hvis du får sygdommen igen. Eneste undtagelse fra denne regel er kræft. Det betyder, at hvis du tidligere har haft én form for kræft, så dækker forsikringen, hvis du får en anden type kræft. Det er dog en betingelse, at du har været erklæret rask i mindst 7 år, uanset om der tale om helt forskellige former for kræft.

Forsikringen dækker først ved blodprop i hjertet mindst 7 år efter, du har fået foretaget en ballonudvidelse eller bypassoperation. Og forsikringen dækker først ved ballonudvidelse eller bypassoperation mindst 7 år efter, du har haft en blodprop i hjertet.

Forsikringen dækker ikke Parkinsons og Alzheimers, hvis du har fået diagnosticeret Lewy Body demens. Omvendt dækker forsikringen ikke Lewy Body demens, hvis du har fået diagnosticeret Parkinsons eller Alzheimers.

Formålet med forsikring ved visse kritiske sygdomme er at give alvorligt syge medlemmer en sum penge, de kan bruge, når de befinder sig i en usikker situation. Derfor er udbetaling fra forsikringen en personlig rettighed, der falder bort, hvis du dør. Efter at man som medlem er død, kan de efterladte eller andre ikke søge om en udbetaling fra forsikringen. De kan i stedet få ret til udbetalingerne ved død, se afsnittet "Udbetaling ved død".

UDBETALING AF ALDERSOPSPARING OG KAPITALPENSION VED SYGDOM

Hvis du har en kapitalpension eller en Aldersopsparing hos Industriens Pension, kan du i nogle tilfælde få den udbetalt før tid, hvis du får en livstruende sygdom.

Når du får opsparingen udbetalt før tid, betyder det, at vi udbetaler pensionen, før du har nået din pensionsudbetalingsalder.

Har du både en Aldersopsparing og en kapitalpension, kan du vælge, om du vil have begge udbetalt eller kun den ene af dem. Du kan også vælge, om du kun vil have udbetalt fra den obligatoriske opsparing eller kun have en eventuel Ekstrapension udbetalt.

Når du vælger at få din Aldersopsparing udbetalt før tid, bliver den udbetalt som et engangsbeløb. Der skal ikke betales afgift. Er det en kapitalpension, skal der betales en afgift på 40 % til staten.

Samme sygdom kan kun give ret til udbetaling én gang.

Hvis den sygdom, du lider af, ikke er med på listen over livstruende sygdomme, skal du sende en ansøgning om udbetaling til SKAT. Blanketten findes på www.skat.dk. Vær opmærksom på, at du selv skal betale for den lægeattest, du skal sende med. Industriens Pension refunderer ikke udgiften.

FORÆLDELSE

Et krav på en forsikring kan efter § 25 i kapitel 1 i forsikringsbetingelserne blive forældet, hvis du venter for længe med at bede om en udbetaling fra os.

Hvis kravet på forsikringen er forældet, vil du ikke få den udbetalt.

Derfor er det vigtigt, at du kontakter os med det samme, hvis du har en mistanke om, at din erhvervsevne kan være varigt nedsat, eller du har fået en kritisk sygdom, der kan give ret til udbetaling.

Din ret til en udbetaling fra Industriens Pension ved tab af erhvervsevne er ikke afhængig af, om det offentlige har bevilget dig førtidspension, så du skal ikke vente med at sende din ansøgning, til kommunen har truffet afgørelse. Det samme gælder, hvis du har søgt om erstatning som følge af en arbejdsskade.

EKSTRAPENSION

Hvis du ikke synes, du kan få nok udbetalt fra den pensionsordning, som du og din arbejdsgiver indbetaler til, kan du indbetale til Ekstrapension.

Har du en privat pensionsordning i banken eller et andet forsikringsselskab, som du gerne vil flytte over til Ekstrapension, kan det ofte betale sig at overføre den, inden du begynder at indbetale til Ekstrapension, da du som udgangspunkt så kan bevare din tidligste pensionsudbetalingsalder. Samtidig skal du ikke betale administrationsomkostninger for Ekstrapension, så i mange tilfælde kan du spare penge ved at overføre en privat opsparing til Ekstrapension.

Ekstrapension bliver investeret på samme måde som den pensionsordning, du og din arbejdsgiver indbetaler til, så du får samme afkast på din Ekstrapension.

Med Ekstrapension kan du:

- få en ekstra skattefri engangsudbetaling, når du går på pension, (aldersopsparing)
- få en højere månedlig udbetaling i 10 år, (ratepension) eller
- få en højere månedlig udbetaling hele din tid som pensionist (livslang pension).

Det fremgår af din pensionsoversigt, hvornår Ekstrapensionen tidligst kan udbetales fra.

Oprettelse af Ekstrapension

Du har mulighed for selv at indgå en aftale om at indbetale til Ekstrapension, eller du kan bede din arbejdsgiver om at indbetale en del af din løn – udover den del, der går til den obligatoriske ordning - til Ekstrapension. Så opretter vi automatisk en Ekstrapension til dig.

Hvis din samlede indbetaling til aldersopsparing i Industriens Pension overstiger den skattemæssige grænse – 5.200 kr. i 2019 – bliver resten anvendt til ratepension. Hvis du dør, inden du har fået aldersopsparing og ratepension udbetalt, og inden du er gået på pension, går pengene til dine efterladte. Du skal være opmærksom på, at indbetaling til aldersopsparing beskattes på indbetalingstidspunktet, og at du til gengæld får et skattefrit engangsbeløb til udbetaling ved pensionering. Som reglerne er nu, er opsparing i aldersopsparing undtaget for modregning i pensionstillægget til folkepensionen. Der sker dog modregning i efterlønnen.

Hvis din samlede indbetaling til ratepension i Industriens Pension overstiger grænsen i pensionsbeskatningsloven – 55.900 kr. i 2019 – anvendes resten af indbetalingen til livslang Ekstrapension med en garantiperiode på 5 år. Garantiperioden på 5 år betyder, at dine efterladte får en supplerende udbetaling, hvis du ikke selv - som pensionist - når at få udbetalt den livslange pension i mindst 5 år. Du skal være opmærksom på, at det kun er et beløb svarende til resten af pensionen i garantiperioden, der bliver udbetalt. Opsparingen til livslang Ekstrapension bliver altså ikke udbetalt, hvis du dør.

Hvis du planlægger selv at indbetale mere end 50.000 kr. til Ekstrapension i et kalenderår, opfordrer vi dig til at kontakte os, så vi kan rådgive om de skattemæssige konsekvenser.

Opsparingen til Ekstrapension er med markedsrente ligesom pensionsordningen, som du og din arbejdsgiver indbetaler til. På samme måde som for resten af pensionsordningen sker der en omlægning til mindre risikofyldte investeringer i takt med, at du nærmer dig pensionsalderen.

Ekstrapension med Fritvalgskontoen

Du kan bruge Fritvalgskontoen til at spare ekstra op til alderdommen.

Ekstrapension bliver oprettet automatisk, hvis der kommer en indbetaling fra Fritvalgskontoen eller lignende. Fritvalgskontoen er en konto, hvor din arbejdsgiver sætter penge til side, som du kan vælge at bruge på forskellige måder, fx til ekstra pensionsopsparing. Du kan altid vælge opsparingsform (ekstra Aldersopsparing, ratepension eller livslang pension) på vores hjemmeside eller ved at ringe til Medlemsservice.

Skattemæssig behandling af indbetalinger til Ekstrapension

Indbetalingerne til din Ekstrapension bliver behandlet på denne måde:

Indbetaling fra arbejdsgiver: Der er bortseelsesret for indbetalinger fra din arbejdsgiver. Det betyder, at indbetalingen ikke bliver regnet med, når din skattepligtige indkomst bliver gjort op. Det gælder dog ikke, hvis der er tale om opsparing i ekstra Aldersopsparing. Der skal betales arbejdsmarkedsbidrag af indbetalingen. Det er Industriens Pension, der beregner og indbetaler arbejdsmarkedsbidraget. Når indbetalingen går til ekstra Aldersopsparing, trækker vi en aconto skat på 40 %. Det skyldes, at indbetaling til Aldersopsparing er skattepligtig indkomst. Du kan læse mere om Aldersopsparing under afsnittet "Engangsudbetaling ved pensionering".

Hvis du selv indbetaler: Hvis du selv indbetaler, har du fradragsret for indbetalingerne efter de til enhver tid gældende regler i pensionsbeskatningsloven. Det vil sige, at du får fradrag for indbetalinger til ratepension og indbetalinger til livslang pension. Der er ikke fradrag for indbetaling til aldersopsparing. Til gengæld er udbetalingen af Aldersopsparing skatte- og afgiftsfri, når du går på pension.

Når du går på pension

Når du går på pension, bliver Ekstrapension som udgangspunkt udbetalt over 10 år, hvis det er en ratepension, og resten af dit liv, hvis det er livslang pension. Du skal betale indkomstskat af udbetalingerne.

Der skal ikke betales skat eller afgift af engangsudbetaling ved pensionering, når det er en aldersopsparing, men hvis det er en kapitalpension, skal der betales en afgift på 40 %.

Ved dødsfald

Skal Ekstrapensionen udbetales til dine efterladte, skal de betale indkomstskat af de løbende udbetalinger fra Ekstrapension. Hvis de løbende udbetalinger bliver konverteret til en engangsudbetaling, skal dine efterladte betale 40 % i statsafgift og evt. boafgift. Udbetaling fra livrenten, livslang Ekstrapension (supplerende ydelse), kan ikke udbetales som et engangsbeløb.

Du kan læse mere om Ekstrapension på industrienspension.dk/ekstrapension.

PENSIONSORDNING FOR Udstationerede

Medlemmer, der arbejder i udlandet i en periode og derfor ikke betaler dansk skat af deres løn, har mulighed for at få indbetalt til en pensionsordning for udstationerede – en pensionsordning, der er omfattet af § 53 A i pensionsbeskatningsloven. Pensionsordning for udstationerede fungerer ved, at der bliver betalt skat af indbetalingen til pensionsordningen i det land, hvor du arbejder. Når du så senere er kommet tilbage til Danmark og skal på pension, er udbetalingen af pensionerne skattefri, og den bliver ikke modregnet i tillægget til folkepensionen.

Afkastet fra pensionsordningen beskattes som kapitalindkomst, så du kommer normalt til at betale mere i skat af afkastet end på en almindelig pensionsordning, hvor du kun skal betale pensionsafkastskat (PAL) på 15,3 % af afkastet. Derfor er det som udgangspunkt kun en fordel at indbetale til en skattefri pensionsordning, hvis du arbejder i et land, hvor din løn bliver beskattet noget lavere end i Danmark.

Når pengene skal udbetales, kan SKAT kræve en revisorerklæring om, at indbetalingerne til pensionsordningen er sket med beskattede penge. Det letteste er at lade arbejdsgivers revisor skrive en erklæring om, hvilket beløb arbejdsgiveren har indbetalt til pensionsordningen, og at der er betalt skat af pengene.

Hvis du ikke kan skaffe den nødvendige dokumentation til SKAT, kan du risikere, at udbetalingerne fra pensionsordningen bliver skattepligtige. Vi anbefaler, at du selv henvender dig til SKAT og spørger, hvilken dokumentation de ønsker. Industriens Pension kan ikke afgøre, hvilken dokumentation der er tilstrækkelig, og Industriens Pension påtager sig ikke noget ansvar for, at udbetalingerne fra pensionsordningen vil være skattefrie.

Det er din arbejdsgiver, der bestemmer, om der skal indbetales til pensionsordning for udstationerede. Industriens Pension rådgiver ikke om, hvornår en ordning omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A økonomisk er bedre end en almindelig pensionsordning omfattet af pensionsbeskatningslovens kapitel 1.

GRUPPER MED EN ANDEN FORSIKRING

Nogle medlemmer i Industriens Pension kan have en anden dækning end den, der er standard for arbejdsmarkedspensionen. Det gælder bl.a. for:

- medlemmer, hvor der indbetales til pensionsordningen på grund af ansættelse i fleksjob eller ansættelse i støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger.
- medlemmer, der havde mistet deres erhvervsevne inden optagelse i pensionsordningen.
- medlemmer, der kommer fra PNN PENSION eller PHI pension og er blevet medlemmer i Industriens Pension på grund af fusionen mellem selskaberne.
- medlemmer, der har valgt seniorordning.

De beskrivelser, du kan se nedenfor, er generelle beskrivelser. Det er ikke sikkert, du har de forsikringer, der er beskrevet, selvom du tilhører en af grupperne. I din pensionsoversigt og på Min side på vores hjemmeside kan du se, hvilke forsikringer du har.

Pensionsordning for medarbejdere, som er ansat i fleksjob, støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger, eller som har mistet deres erhvervsevne inden optagelse

Hvis du bliver medlem på grund af ansættelse i et fleksjob eller støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger, bliver du som hovedregel optaget i en pensionsordning i Industriens Pension uden en forsikring ved tab af erhvervsevne. Det fremgår af de almindelige forsikringsbetingelser kapitel 1, § 5, stk. 2.

Pensionsordning uden en forsikring ved tab af erhvervsevne kan også oprettes for medlemmer, der har mistet deres erhvervsevne inden optagelse i pensionsordningen. Medlemmer med en pensionsordning uden forsikring ved tab af erhvervsevne kommer ikke til at betale for forsikringer, som de alligevel aldrig vil kunne få udbetalt.

Hvis du er ansat i et fleksjob, i støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger eller hvis du allerede havde mistet mere end halvdelen af din erhvervsevne, inden du kom med i pensionsordningen, så kontakt os hurtigst muligt, hvis vi ikke allerede har fået besked. Hvis du ikke giver os besked med det samme, risikerer du, at de

forsikringer, vi har oplyst dig om, ikke er korrekte. Der er også en risiko for, at du kommer til at betale for forsikringer, du ikke kan få udbetalt.

Medlemmer med pensionsordning uden en forsikring ved tab af erhvervsevne har som udgangspunkt ret til følgende udbetalinger:

På pension:	Livslang pension, ratepension og aldersopsparing
Død før pension:	Udbetaling af opsparingen, dog mindst dødsfaldssummen
Tab af erhvervsevne:	Ingen dækning
Visse kritiske sygdomme:	Engangsudbetaling

Nuværende medlemmer, der ansættes i fleksjob eller støttet beskæftigelse og forbliver under Industriens Pensions overenskomstområde

Hvis du som medlem i Industriens Pension overgår til ansættelse i fleksjob eller støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger, kan du beholde dine forsikringer, hvis du havde dem, da du blev ansat i fleksjobbet, og din arbejdsgiver indbetaler til Industriens Pension.

Er du passivt medlem ved overgangen til fleksjob, får du en pensionsordning uden forsikring ved tab af erhvervsevne.

Hvis du selv indbetaler ved overgangen til fleksjob eller støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger, viderefører du den forsikring ved tab af erhvervsevne, du havde som selvbetaler.

Nuværende medlemmer, der ansættes i fleksjob uden for Industriens Pensions overenskomstområde

Hvis du som medlem i Industriens Pension overgår til ansættelse i fleksjob under et andet overenskomstområde, kan du fortsætte i Industriens Pension med forsikring ved tab af erhvervsevne, hvis følgende to betingelser er opfyldt:

1. Overenskomstparternes aftale om særlige regler for medlemmer i arbejdsmarkedspensionen, der ansættes i fleksjob, tillader, at pensionsordningen kan fortsættes i Industriens Pension.
2. Du havde forsikringerne, da arbejdsgiveren begyndte at indbetale for dig til Industriens Pension.

Nye medlemmer, der ansættes i fleksjob eller støttet beskæftigelse

Hvis du som nyt medlem efter overenskomstens bestemmelser skal være i Industriens Pension ved ansættelse i fleksjob eller anden støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger, optages du som udgangspunkt uden en forsikring ved tab af erhvervsevne.

Hvis du skifter overenskomst ved ansættelse i fleksjob, og dermed bliver medlem i Industriens Pension, kan du måske beholde din tidligere pensionsordning, hvis du tidligere har været omfattet af en pensionsordning under en anden overenskomst.

Som nyt medlem kan du blive i en tidligere pensionsordning, hvis overenskomsten giver ret til det. Du skal selv undersøge, om du kan fortsætte i en tidligere pensionsordning og sørge for at aftale med din arbejdsgiver, hvem der skal indbetales til.

Medlemmer i støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger

Hvis du får indbetalt til Industriens Pension på grund af ansættelse i støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger, gælder samme regler som for indbetaling på grund af ansættelse i fleksjob. Støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger er fx virksomhedspraktik, virksomhedsrevalidering, arbejdsprøvning og § 56-aftaler.

Det vil sige, at du ikke kan få forsikring ved erhvervsevnetab hvis du ansættes i støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger, men hvis der bliver indbetalt pensionsbidrag uden ophold, og du allerede var omfattet af forsikring ved erhvervsevnetab, kan du i de fleste tilfælde beholde din forsikring.

Til forskel fra ansættelse i fleksjob er der ikke en regel om, at ansatte i støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger kan få indbetalt til en tidligere pensionsordning og på den måde beholde ens forsikring ved erhvervsevnetab.

Du skal selv oplyse om ansættelse i fleksjob eller støttet beskæftigelse

Det er dit ansvar, at Industriens Pension med det samme får besked om, at du er ansat i fleksjob eller i støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger. Hvis du er i tvivl, om vi har fået besked, skal du kontakte os. Ellers kan du ikke være sikker på, at du har de forsikringer, vi har oplyst dig om. Du risikerer også at komme til at betale for forsikringer, du ikke kan få ret til en udbetaling fra.

Din arbejdsgiver kan også give Industriens Pension besked, hvis du ansættes som ny medarbejder i fleksjob eller anden støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger, eller hvis du overgår fra almindeligt job til fleksjob eller anden støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger. Hvis det fremgår af din pensionsoversigt, at du skal kontakte os, hvis du er i fleksjob, betyder det, at vi ikke har fået besked om, at du er i fleksjob.

Medlemmer optaget i PNN PENSION og PHI pension før den 1. januar 2009

Med virkning fra den 1. januar 2009 er pensionskasserne PNN PENSION og PHI pension fusioneret med Industriens Pension, og pensionskasserne er ophørt med at eksistere. De tidligere medlemmer i de to pensionskasser er blevet medlemmer i Industriens Pension.

Alle tidligere medlemmer af PNN PENSION og PHI pension har som udgangspunkt fået den almindelige ordning i Industriens Pension pr. 1. april 2018, hvis der bliver indbetalt bidrag for dem. Hvis du er gået på pension eller har fået ret til betalingsfritagelse eller pension ved erhvervsevnetab inden den 1. april 2018, beholder du de dækninger, som du havde i PNN PENSION eller PHI pension.

Du kan se, hvad du kan få ret til af forsikringer mv. i din pensionsoversigt.

Medlemmer med pensionsopsparing med gennemsnitsrente

Den 1. december 2011 gik Industriens Pension over til markedsrente. Det betød, at de fleste medlemmer fik ændret deres pensionsopsparing fra gennemsnitsrente til markedsrente.

Der er dog nogle grupper, der ikke fik ændret deres pensionsopsparing til markedsrente. De grupper er:

- Medlemmer med pensioner og forsikringer, der allerede var under udbetaling den 1. december 2011.
- Medlemmer, der er begyndt at få deres alderspension udbetalt inden den 1. juni 2012.
- Efterladte, der får udbetalinger på grund af dødsfald, der er sket inden den 1. juni 2012.

Der er også enkelte forsikringer med markedsrente, der kan blive ændret til gennemsnitsrente, når de skal udbetales. Det sker for at sikre en stabil udbetaling i udbetalingsperioden og gælder bl.a. for passive pensioner ved erhvervsevnetab, passive børnepensioner og supplerende udbetaling.

Hvis du har pensionsopsparing med gennemsnitsrente, vil det fremgå af din pensionsoversigt.

For pensionsopsparing med gennemsnitsrente gælder, at hvis du er blevet medlem efter 1. juli 1999, anvendes en opgørelsesrente på 1,0 % og 1,5 %, mens der for medlemmer optaget før denne dato anvendes både 1,0 %, 1,5 % og 2,5 %.

Hvis du har Ekstrapension, er den dog med markedsrente.

Omkostninger trækkes fra pensionsopsparingen.

Ny dækning ved død 1. april 2018

Industriens Pension indførte pr. 1. april 2018 nye dækninger ved død.

Medlemmer, der den 1. april 2018 havde en rateforsikring ved død og eventuelt en dødsfaldssum, fik ændret deres forsikring ved død, så udbetalingen ved død før pensionering mindst svarede til opsparingen.

Ændringerne blev dog ikke indført for:

- Medlemmer, som inden den 1. april 2018 er begyndt at få udbetalt deres livslange pension eller ratepension.
- Medlemmer, som ikke har en ratepension.
- Medlemmer, som inden den 1. april 2018 varigt har mistet mindst 2/3 af erhvervsevnen i alle erhverv, eller som efterfølgende får et skadestidspunkt, der ligger før 1. april 2018.

MERE OM ARBEJDSMARKEDSPENSIONEN

Dette kapitel indeholder oplysninger til alle medlemmer – også dig, der er omfattet af pensionsordning uden en forsikring ved tab af erhvervsevne.

Medlemmer, der bliver omfattet af pensionsordning uden en forsikring ved tab af erhvervsevne, skal være opmærksomme på, at forsikringen er anderledes end i den almindelige ordning, og vilkårene for forsikring ved tab af erhvervsevne gælder derfor ikke. Se nærmere om pensionsordning uden forsikring ved tab af erhvervsevne i afsnittet "Pensionsordning for medarbejdere, som er ansat i fleksjob eller har mistet deres erhvervsevne inden optagelse".

Bestyrelsen i Industriens Pension vedtager forsikringsbetingelserne og kan beslutte at ændre pensionsordningen for såvel allerede indbetalte som fremtidige indbetalinger og med virkning for alle medlemmer – herunder også medlemmer, der er kommet med i pensionsordningen, før en ændring træder i kraft.

Bestyrelsen kan bl.a. beslutte at ændre i bagvedliggende forudsætninger og beregningsmetoder, som kan ændre pensionernes størrelse både op og ned, ligesom bestyrelsen kan beslutte, at dækninger kan bortfalde. Bestyrelsens mulighed for at ændre pensionsordningen omfatter også syge- og ulykkesforsikringer samt gruppelevsordninger.

Prognose for dine forventede pensioner

Dine forventede pensioner afhænger af, hvor meget du indbetaler, og hvilket afkast der opnås i årene frem til pensionering, af levetiden og mange andre forhold. Derfor kan vi ikke oplyse præcist, hvor meget du får udbetalt som pensionist, men vi kan lave en prognose.

Prognosen for dine forventede pensioner bliver beregnet ud fra nogle fastsatte forudsætninger (læs mere på industrienspension.dk) om afkast, levetid, betaling for forsikringsdækninger og administration samt ud fra pensionsopsparingen og pensionsbidragets størrelse. Pensionsbidragets størrelse fastsættes med udgangspunkt i gennemsnittet af det, vi har registeret som indbetalt på pensionsordningen de sidste 3 måneder fratrukket arbejdsmarkedsbidrag. Vi forudsætter desuden, at indbetalingerne fortsætter frem til den udbetalingsalder, vi har angivet i prognosen. For Ekstrapension indregner vi også bidrag frem til den udbetalingsalder, vi har angivet, hvis du har en aftale om løbende indbetaling. Alle beløb reguleres løbende med inflationen.

Prognosen oplyses i nutidskroner, som betyder, at vi viser, hvad pensionen vil svare til med dagens priser.

Prognosen for dine forventede pensioner er vejledende, idet den faktiske pension ikke afhænger af forudsætningerne, men af de faktiske forhold. En af forudsætningerne er fx afkastet, som vil svinge i forhold til det forudsatte. Det betyder, at pensionerne bliver større, hvis der opnås et højere afkast i fremtiden end forudsat og mindre, hvis der opnås et mindre afkast end forudsat. Det skal bemærkes, at afkastet også kan blive negativt.

Tilsvarende har det en betydning for størrelsen af den livslange pension, hvor længe medlemmerne i pensionsordningen i gennemsnit lever. Vi har forudsat, det sker en stigning i levealderen i de kommende år. Hvis levealderen stiger mere, end vi havde regnet med, kan det betyde, at den livslange pension bliver mindre, end prognosen viser.

Hvis der bliver indbetalt til din pensionsordning har vi forudsat, at indbetalingen fortsætter uændret, frem til du skal på pension. Hvis indbetalingen bliver større eller mindre, end vi har forudsat, vil det påvirke din pension. Særlig bonushensættelse, som flyttes til pensionsopsparingen på pensioneringstidspunktet, indgår ikke i prognosen for dine forventede pensioner. Læs mere nedenfor i afsnittet "Særlig bonushensættelse".

Betaling for forsikringer mv.

Betaling for forsikringer, administration mv. fremgår af de tekniske grundlag og er anmeldt til Finanstilsynet, dog undtaget den del som er syge- og ulykkesforsikring. Betaling for forsikringer og administration fratrækkes i pensionsbidraget eller i pensionsopsparingen og ændres løbende, så de matcher de udgifter, vi har til de forskellige forsikringer og til administration.

Betaling for engangsudbetaling ved tab af erhvervsevne, til efterladte og ved visse kritiske sygdomme samt pension ved erhvervsevnetab etableret som syge- og ulykkesforsikring er baseret på solidarisk prisfastsættelse, hvor prisen er den samme uanset alder med undtagelse af tilvalgte dækninger.

Pension ved erhvervsevnetab, der er etableret som syge- og ulykkesforsikring, er en ugaranteret udbetaling, hvilket betyder, at betaling for og størrelsen af pensionen kan ændres.

Øvrige forsikringer, herunder betalingsfritagelse og pension ved erhvervsevnetab, der for enkelte medlemmer er etableret som livsforsikring, har en betaling, som afhænger af alderen.

Der fratrækkes et procentfradrag af indbetalingerne for at sikre, at der opstår et overskud, som kan anvendes til at opbygge særlige bonushensættelser. Du kan læse nærmere om særlige bonushensættelser i afsnittet "Særlig bonushensættelse".

Hvis indbetalingerne fra din arbejdsgiver er små

Hvis din arbejdsgiver i en periode betaler mindre end det, der er nødvendigt til at dække udgifterne til administration og forsikringer, fratrækkes udgifterne i det opsparede beløb. Det betyder, at opsparingen til pension bliver mindre.

Industriens Pension er berettiget til at nedsætte forsikringerne eller at lade nogle af forsikringerne bortfalde, hvis indbetalingerne ikke er tilstrækkelige til at dække udgiften til forsikringerne.

Hvis du er omfattet af seniorordningen

5-6 år før folkepensionsalderen kan du vælge at blive omfattet af seniorordningen, hvor pensionsbidragssatsen sættes ned og i stedet bruges til at finansiere seniorfridage eller udbetales som løn i forbindelse med en ugentlig reduktion af arbejdstiden.

Hvis du benytter dig af seniorordningen, skal du således være opmærksom på, at du ikke sparer mere op til pension eller kun sparer meget lidt op. Det er dog en betingelse, at du indbetaler nok til at betale for dine forsikringer. Kan indbetalingen ikke fuldt ud betale for forsikringerne, betales resten fra opsparingen. Hvis du er omfattet af seniorordningen, kan du ikke ændre på størrelsen af dine forsikringer.

Hvis du ønsker at benytte dig af seniorordningen, skal du henvende dig til din arbejdsgiver og aftale, hvor meget pensionsbidraget skal reduceres for at finansiere seniorfridagene eller kompensere for en lønnedgang ved reduktion af arbejdstiden.

Hvis du er nyt medlem

Du kan overføre værdien af en anden arbejdsmarkedspension til Industriens Pension, når du bliver medlem i Industriens Pension.

Overførslen sker efter de til enhver tid gældende regler, som Industriens Pension har anmeldt til Finanstilsynet. Det betyder, at Industriens Pension kan fratække et beløb af den overførte pensionsopsparing til både at dække omkostninger i forbindelse med overførslen og til at sikre det nødvendige overskud i selskabet, så det bliver muligt at opbygge særlig bonushensættelse. Det er som udgangspunkt muligt at overføre pensionsopsparingen billigt og på lempelige vilkår, hvis pensionsopsparingen kommer fra en anden

arbejdsmarkedspensionsordning, og overførslen sker umiddelbart i forbindelse med et jobskifte.

Det vil sige, at du skal have anmodet om overførsel senest 36 måneder efter fratrædelse af det job, hvortil pensionsordningen i det afgivende selskab var knyttet. Hvor billigt det er, afhænger dog i vid udstrækning også af betingelserne i det pensionselskab, du overfører fra.

Bemærk, at eventuelle klausuler på den pensionsordning, du overfører, vil komme til at gælde for hele din pensionsordning i Industriens Pension, ikke kun den del du har overført til Industriens Pension.

Alle pensionsordninger, som oprettes efter 1. januar 2018, vil tidligst kunne udbetales 3 år før folkepensionsalderen. Hvis du har en pensionsordning, som kan udbetales, allerede fra du fylder 60 år eller 5 år før folkepensionsalderen, kan du overføre pensionsordningen i forbindelse med jobskiftet. Hvis du gør det, vil din ordning i Industriens Pension kunne udbetales fra samme tidspunkt som din gamle ordning.

Det kan også være en fordel at overføre pensionen, fordi du så kun betaler administrationsomkostninger et sted, og fordi det giver et bedre overblik over din pension. Du kan dog risikere at skulle betale en højere pris for forsikringer eller højere administrationsomkostninger, hvis du vælger at overføre.

Der kan også være gode grunde til ikke at overføre. Du skal være opmærksom på, at du kan miste forsikringer og rettigheder i det selskab, du overfører fra. Derfor anbefaler vi, at du først undersøger, om du har forsikringsdækninger i din gamle pensionsordning, som du gerne vil beholde, eller om du har særlige rettigheder. Det kan fx være, at du har en rentegaranti, som det vil være en fordel for dig at beholde, eller særlige forsikringer som du ikke får i Industriens Pension. Du skal også være opmærksom på, at eventuelle navngivne begunstigelser ophører i det gamle selskab. Du skal således indsætte begunstigelsen på ny i Industriens Pension.

Hvis du overvejer at overføre din pensionsordning, anbefaler vi, at du kontakter os. Så hjælper vi dig med at finde ud af, om det kan være en fordel for dig. Har du helbredsmæssige problemer, der på længere sigt kan have betydning for dine muligheder for at arbejde, er det vigtigt, du kontakter os, inden du overfører din gamle pensionsordning.

Du er velkommen til at kontakte os for at få vejledning om de pensioner, du får ret til i Industriens Pension.

Hvis dine indbetalinger til arbejdsmarkedspensionen stopper

Hvis din arbejdsgiver ikke længere indbetaler til din ordning hos os, er du automatisk forsikret uden indbetaling i op til et år, efter indbetalingen er stoppet – dog kun så længe, at din pensionsopsparing er stor nok til at betale for forsikringerne og administrationsomkostninger. Når betalingen for omkostninger og forsikringer tages af din pensionsopsparing, bliver den mindre. Priser og omkostninger er de samme, uanset om eller hvordan der indbetales til ordningen. Du kan se vores priser på vores hjemmeside på industrienspension.dk/forsikringspriser.

At være forsikret uden indbetaling betyder, at du fortsat er forsikret som før, hvis du i op til 1 år efter, at indbetalingerne for dig er ophørt, får en af de kritiske sygdomme, der giver ret til

udbetaling eller får et varigt erhvervsevnetab. Du beholder også den dødsfaldssum, du havde.

I perioden, hvor du er forsikret uden indbetaling, bliver du ikke omfattet af nye forsikringer, der bliver indført, mens du er forsikret uden indbetaling, og du vil ikke være omfattet af forhøjelser af forsikringerne.

Du er også forsikret uden indbetaling, hvis der ikke indbetales til pensionen på grund af midlertidigt fravær (sygdom, orlov mv.).

Når perioden med forsikring uden indbetaling udløber, bliver du passivt medlem. Det betyder, at du ikke kan få ret til engangsudbetaling, pension eller betalingsfritagelse ved tab af erhvervsevne eller engangsudbetaling ved visse kritiske sygdomme. Dine efterladte vil ikke kunne få ret til dødsfaldssummen, men opsparingen kan stadig blive udbetalt, hvis du dør før pensionering.

Du bliver beskattet af den del af forsikringen uden indbetaling, der bliver brugt til at betale for engangsudbetaling ved tab af erhvervsevne, ved visse kritiske sygdomme og til dødsfaldssummen. Det skyldes, at udbetalingerne er skattefrie, men til gengæld er der ikke noget fradrag for betalingen til forsikringerne.

Valgmuligheder efter indbetalingen er stoppet

Når indbetalingerne til arbejdsmarkedspensionen stopper, skal du tage stilling til, om du vil beholde dine forsikringer eller ej. Du har følgende muligheder:

- Du kan forlænge perioden med forsikring uden indbetaling i op til 3 år i alt. Din pensionsopsparing bliver mindre, fordi du bruger den til at betale for forsikringerne.
- Du kan indbetale for egen regning, så du ikke bruger af din pensionsopsparing til at betale for forsikringerne. Du kan samtidig vælge at fortsætte med at spare op, til når du går på pension.
- Du kan opsige forsikringerne.
- Du kan tage opsparingen med, hvis du skifter job.

Det er en fordel for dig at beholde forsikringerne:

- hvis du er syg, eller dit helbred har ændret sig, siden du kom ind i pensionsordningen,
- hvis du ikke er dækket af forsikringer i et andet pensionsselskab, eller
- hvis du er i tvivl, om du kommer tilbage til arbejdsmarkedet på normale vilkår.

Hvis dine forsikringer stopper, uden at du har forsikringer andre steder, kan du risikere, at du på et senere tidspunkt ikke vil kunne få forsikringsdækninger på samme vilkår igen. Derfor er det vigtigt, at du beholder dine forsikringer.

Det kan være unødvendigt for dig at beholde forsikringerne, hvis du er blevet omfattet af en anden pensionsordning, der indeholder forsikringsdækninger, som du er tilfreds med.

Du er velkommen til at beholde dine forsikringer i Industriens Pension, selvom du er kommet med i en ny pensionsordning. I Industriens Pension udbetaler vi forsikringerne, selv om du har tilsvarende forsikringer i en anden pensionsordning. For at undgå dobbeltdækning vil vi

dog råde dig til at undersøge, om du har en tilsvarende dækning i en anden pensionsordning.

Vi anbefaler, at du sætter dig ind i, hvordan forsikringerne dækker, bl.a. om der gælder en karenstid, som gør, at du ikke er fuldt dækket fra start, samt hvilke kriterier der gælder, for at du kan få forsikringen udbetalt, fx om du først kan få udbetaling ved tab af erhvervsevne, hvis du er bevilliget førtidspension. Hvis du har helbredsproblemer eller er ansat i fleksjob eller anden støttet beskæftigelse på grund af helbredsmæssige begrænsninger, skal du sikre dig, at dit nye selskab er informeret om det, så du er registreret med en korrekt forsikring.

Du kan forlænge forsikring uden indbetaling

Du kan forlænge perioden, hvor du er forsikret uden indbetaling, hvis der er penge på din pensionsopsparing til at betale for forsikringerne i mere end 1 år.

Perioden med forsikring uden indbetaling kan forlænges med op til 2 år, så du sammenlagt kan få op til i alt 3 år med forsikring uden indbetaling.

Det kan være en god idé at være forsikret uden indbetaling, hvis du ikke selv har råd til at betale for forsikringerne.

Ulempen ved at være forsikret uden indbetaling er, at du bruger af din pensionsopsparing til at betale for forsikringerne. Jo længere tid du har forsikring uden indbetaling, jo lavere bliver din pension.

Ønsker du at forlænge perioden med forsikring uden indbetaling, skal du give os besked, inden du har været forsikret uden indbetaling i 1 år. Hvis hele din pensionsopsparing er brugt, inden perioden med forsikring uden indbetaling er udløbet, har du to muligheder. Den ene mulighed er, at du udtræder af pensionsordningen. Det betyder, at alle dine rettigheder i Industriens Pension ophører, og at du ikke længere er medlem. Den anden mulighed er, at du selv begynder at indbetale og på den måde opretholder dine forsikringer.

Du kan indbetale for egen regning

Du kan vælge selv at indbetale til Industriens Pension. Vi kalder det at være 'selvbetaler'. Så kan du beholde dine forsikringer og fortsætte med at spare op til pension.

Hvis du har brug for at beholde forsikringerne i Industriens Pension, og du har råd til at indbetale selv, er det en god idé at gøre det, fordi du undgår at bruge af de penge, der er sparet op til, at du skal på pension. Hvis du indbetaler mindre, end din arbejdsgiver gjorde, vil værdien af din betalingsfritagelse blive mindre, hvis du mister din erhvervsevne. Det skyldes, at betalingsfritagelsen svarer til det, der blev indbetalt, da du varigt mistede erhvervsevnen.

Du kan træffe valget om at blive selvbetaler, i perioden fra du er stoppet på jobbet, og frem til perioden med forsikring uden indbetaling slutter. Er du først blevet passivt medlem, kan du ikke blive selvbetaler. Derfor er det vigtigt, at du beslutter dig i tide, så kontakt os endelig for at få råd og vejledning.

Du kan selv indbetale, indtil du går på pension, og du kan altid opsige din aftale. Får du et nyt job, hvor din arbejdsgiver skal indbetale til Industriens Pension, stopper dine egne indbetalinger automatisk.

Hvis du stopper med selv at indbetale, får du ikke ret til igen at være forsikret uden indbetaling.

Priserne for forsikringerne og omkostninger er de samme, uanset hvordan der indbetales til ordningen. Du kan se vores priser på vores hjemmeside industrienspension.dk/forsikringspriser.

Du kan opsige forsikringerne

Du har mulighed for at opsige forsikringerne, så de stopper, når vi har fået oplyst, at du er fratrådt.

Hvis du er omfattet af en anden pensionsordning, og den indeholder de dækninger, du skal bruge, kan det være en fordel at opsige forsikringerne i Industriens Pension. Du bør kontakte dit nye pensionsselskab for at få rådgivning.

Du skal være opmærksom på, at når du først har mistet forsikringsdækningerne, kan du ikke fortryde.

Du kan tage pensionen med, hvis du skifter job

Du kan overføre pensionsopsparingen ved jobskifte. Det kan ofte være en fordel at samle din pensionsopsparing ét sted, fordi du kan spare administrationsomkostninger. Det er dog vigtigt, du er opmærksom på, om du mister forsikringsdækninger, når du overfører. Vi anbefaler derfor, at du ringer til os for yderligere vejledning, inden du beslutter at overføre din pensionsopsparing, især hvis du er syg, eller dit helbred har ændret sig, siden du kom med i ordningen.

Du skal også være opmærksom på, at hvis der er en klausul på den ene opsparing, så kommer den til at gælde for hele opsparingen, når du samler pensionen. En klausul kan fx være en bestemmelse om, at du ikke kan få udbetalt pengene, før du går på pension.

Hvis dine indbetalinger af pensionsbidrag stopper, fordi du har fået et nyt job, hvor der indbetales til en anden arbejdsmarkedspension, kan du få overført pensionsopsparingen til den nye arbejdsmarkedspension, hvis det kan ske indenfor fristen i Jobskifteaftalen. Overførslen fra Industriens Pension kan som udgangspunkt ske billigt og på lempelige vilkår, hvis pensionsopsparingen overføres til en anden arbejdsmarkedspensionsordning, og overførslen sker umiddelbart i forbindelse med et jobskifte. Det vil sige, at du skal have anmodet om overførsel senest 3 år efter fratrædelse af det job, som pensionsordningen i Industriens Pension var knyttet til. Hvor billigt det er, afhænger i vid udstrækning også af betingelserne i det pensionsselskab, du overfører til.

Du bør kontakte dit nye pensionsselskab for at få vejledning om de pensioner, som du får ret til i den nye pensionsordning. Overførslen sker efter de regler, som Industriens Pension har anmeldt til Finanstilsynet.

Hvis du vælger at overføre pensionsopsparingen til et andet selskab, kan du ikke lade en opsparing i Ekstrapension blive i Industriens Pension.

Du kan derimod godt overføre Ekstrapension til et andet selskab og lade resten af pensionsopsparingen blive i Industriens Pension.

Hvis du skal separeres eller skilles

Normalt skal du ikke dele din pensionsordning i Industriens Pension med din ægtefælle, hvis du skal separeres eller skilles. Hvis du har Ekstrapension, vil den normalt skulle deles.

I visse særlige tilfælde kan skifteretten bestemme, at værdien af din pensionsordning skal regnes med, når jeres fælles formue skal gøres op, og evt. at selve pensionsordningen skal deles. Hvis du og din ægtefælle opretter en særejeægtepagt, kan I bestemme, at jeres pensionsordninger inkl. fremtidige indbetalinger på pensionsordningen ikke skal deles.

I kan derimod ikke bestemme med en ægtepagt, at din ordning i Industriens Pension skal deles, hvis I bliver separeret eller skilt.

I kan heller ikke i forbindelse med bodelingen bestemme, at ordningen i Industriens Pension skal deles, hvis du i stedet har mulighed for at betale kontant, skævdele andre værdier i boet eller afdrage beløbet over en kort årrække.

Hvis det ender med, at pensionsordningen i Industriens Pension skal deles, vil det ske ved udlodning. Det vil sige, at din fraseparerede/-skilte ægtefælle får sin del af din pensionsopsparing i Industriens Pension overført til sin egen pensionsordning. Det er kun ratepensionen og en eventuel engangsudbetaling ved pensionering, der kan deles. Livslang pension kan ikke deles.

Vi forbeholder os ret til at kræve, at betalingen for administration ved at foretage deling af pensionsordningen afholdes af dig og din ægtefælle.

Hvis din ægtefælle dør

Hvis du skal skifte med din afdøde ægtefælles arvinger, har du krav på forlods at udtage din ordning i Industriens Pension. Det vil sige, at din arbejdsmarkedspension ikke indgår i bodelingen.

Kreditorbeskyttelse

I visse tilfælde kan en udbetaling ved visse kritiske sygdomme eller tab af erhvervsevne være kreditorbeskyttet. Hvis du er på kontanthjælp, vil udbetaling ved visse kritiske sygdomme på op til 150.000 ikke blive modregnet i kontanthjælpsydelsen. Efter 5 år vil udbetalingen dog blive betragtet som formue og blive modregnet i kontanthjælpsydelsen.

Kreditorbeskyttelse har betydning, hvis du har misligholdt dine betalingsforpligtelser, og der derfor er nogle af dine kreditorer, der vil gøre udlæg i dine værdier. Hvis pengene er kreditorbeskyttede, kan dine kreditorer ikke gøre udlæg i dem.

En udbetaling kan kun blive kreditorbeskyttet, hvis den bliver indsat på en særskilt konto og ikke blandes sammen med din øvrige økonomi. Det kan være en fordel, hvis du får banken til at notere på kontoen, at den er kreditorbeskyttet. Så ved banken, at de penge, der står på kontoen, er beskyttet.

Hvis du gerne vil have kreditorbeskyttet en udbetaling, er det vigtigt, at du gør opmærksom på det, allerede når du søger om udbetaling fra os. Når først pengene er udbetalt, er det for sent at få dem kreditorbeskyttet.

Hvis du ikke oplyser et kontonummer, eller hvis vi opdager, der er fejl i det kontonummer, du har oplyst til os, eller vi af andre grunde ikke kan udbetale til det, udbetaler vi til din NemKonto.

Industriens Pension har ingen indflydelse på, om den kreditorbeskyttelse, du har lavet, er god nok, eller om dine kreditorer vil respektere beskyttelsen.

Særlig bonushensættelse

For at opfylde lovens krav om en vis solvens (basiskapital) har Industriens Pension siden 1. januar 2001 anvendt særlig bonushensættelse (af type B).

Beregningen og fordelingen af selskabets overskud eller underskud og den del heraf, der går til medlemmerne, fremgår af Industriens Pensions til enhver tid anmeldte regler. Særlig bonushensættelse opgøres for hvert medlem.

Da din særlige bonushensættelse er med til at opfylde lovens krav om solvens, tager din særlige bonushensættelse andel i tab og gevinster i selskabet på lige fod med egenkapitalen. Din særlige bonushensættelse kan derfor også bruges til at dække et eventuelt underskud i selskabet.

Hvis din særlige bonushensættelse er positiv ved tab af erhvervsevne, dødsfald eller pensionering, overføres særlig bonushensættelse helt eller delvist som bonus til pensionsopsparingen.

Hvis Industriens Pension bliver insolvent, vil der ikke blive udloddet særlig bonushensættelse.

Hvis du stopper som medlem hos Industriens Pension, fx hvis du skifter pensionselskab, får du din særlige bonushensættelse med, hvis Industriens Pensions kapitalssituation tillader det. Hvis du vil vide mere om din særlig bonushensættelse, er du velkommen til at kontakte os.

Andel af overskud og underskud

Resultatet vedrørende den del, som er med markedsrente, fordeles til særlig bonushensættelse og til egenkapitalen.

Medlemmernes andel af det realiserede resultat for den del, som er med gennemsnitsrente, fordeles til særlig bonushensættelse, bonus på forsikringerne, individuel og fælles opsparing.

Fordelingen sker efter solidariske og kollektive principper, og således at individuelt og kollektivt bonuspotentiale også kan anvendes til at dække medlemmernes eventuelle underskud, uanset oprindelse. Undtaget herfra er gruppelevsordningen.

Gruppetlevsordningens resultat opgøres for sig, og overskud henlægges til bonushensættelse vedrørende gruppelev. Beregning og fordeling af det realiserede resultat sker derfor ikke som angivet i den gældende bekendtgørelse om kontributionsprincippet.

Vedrørende syge- og ulykkesforretningen henlægges medlemmernes andel af overskud til bonus og præmierabatter.

Bonus

Det er kun en del af pensionsordningen, der er etableret med bonusret.

Opsparing med markedsrente og syge- og ulykkesforsikring er uden bonusret. Opsparing med gennemsnitsrente er med bonusret. Engangsudbetalingen ved tab af erhvervsevne, visse kritiske sygdomme og dødsfaldssummen er etableret med bonusret.

For den eventuelle del af dine forventede pensioner og forsikringer, som er etableret med bonusret, gælder, at prisen bliver beregnet ud fra nogle generelle forudsætninger om rente (afkast), risiko og omkostninger. Hvis de faktiske forhold bliver bedre, kan der opstå et overskud. En del af dette overskud kan anvendes til at give bonus.

Bonus gives på baggrund af Industriens Pensions til enhver tid gældende bonusregler, som anmeldes til Finanstilsynet. Du kan få bonusreglerne udleveret ved henvendelse til Industriens Pension. Medmindre andet er bestemt, anvendes bonus i pensionsordningen til opskrivning af pensioner. Bonus af forsikringer, der er tegnet som gruppeforsikring, anvendes til nedsættelse af betalingen i det følgende år. Reglerne kan ændres for fremtidige såvel som for allerede bestående forsikringer. På pensionsoversigten kan du se, hvad du sammenlagt har betalt for forsikringer efter bonus.

I forbindelse med overgang til markedsrente blev det kollektive bonuspotentiale udloddet som bonus på én gang. Medlemmer, som er overgået til markedsrente, har herefter ingen fremtidig bonusret, udover bonusretten på gruppelivsforsikringerne.

Omkostninger

Alle medlemmer betaler det samme i administrationsomkostninger. Hvis der ikke bliver indbetalt nok til, at omkostningerne kan trækkes fra indbetalingerne, bliver de i stedet trukket fra opsparingen.

Navne- og adressebeskyttelse

Hvis du som medlem i Industriens Pension har beskyttet adresse, har vi ikke mulighed for at sende breve på papir til dig, men du kan finde vores meddelelser på Min side på vores hjemmeside eller i e-Boks. Det samme gælder, hvis du har oplyst en ufuldstændig adresse.

Hvis du forlader Danmark

Du kan få din pensionsordning i Industriens Pension udbetalt, hvis du emigrerer til et andet land og ikke allerede får udbetalt pension fra os. Der skal betales statsafgift ved udbetalingen. Der kan dog gælde andre regler, hvis du har en § 53 A-ordning.

Det er et krav, at din fulde skattepligt til Danmark er ophørt. Dokumentation herfor vil kræves indsendt. Hvis du bor i udlandet, men arbejder i Danmark, er din fulde skattepligt ikke ophørt, og du kan ikke få din pensionsordning udbetalt før tid. Det skyldes, at du stadig har en tilknytning til Danmark.

Udgør opsparingen til livslang pension mere end 100.000 kr., kan der være krav om, at du indsender lægelig dokumentation for, at du ikke har alvorlige helbredsproblemer. Kravene til dokumentation finder du på vores hjemmeside.

Udbetaling sker til NemKonto

Udbetalinger fra Industriens Pension sker til din NemKonto, medmindre du giver os besked om, at vi skal udbetale til en anden konto. Vi kræver dokumentation for, at den anden konto tilhører dig, inden at vi udbetaler pengene.

På grund af risikoen for hvidvask af penge og finansiering af terror, udbetaler vi ikke til konti uden for EU/EØS.

OM INDUSTRIENS PENSION

Arbejdsmarkedspensionen og Industriens Pension

Din arbejdsmarkedspension er etableret i Industriens Pensionsforsikring A/S (Industriens Pension). Selskabet er underlagt tilsyn fra Finanstilsynet.

Din arbejdsmarkedspension er tegnet som en pensionsordning med fradragsret/bortseelsesret og med beskatning ved udbetaling efter reglerne i pensionsbeskatningslovens kapitel 1. Engangsudbetaling ved pensionering i form af aldersopsparing (aldersforsikring) er også omfattet af Pensionsbeskatningslovens kapitel 1, men er uden fradragsret/bortseelsesret.

Engangsudbetalinger ved tab af erhvervsevne, ved visse kritiske sygdomme og til efterladte er dog uden fradragsret/bortseelsesret og uden beskatning ved udbetaling efter reglerne i pensionsbeskatningslovens afsnit II A.

Pensionsordningen for udstationerede er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A, og der er ikke fradrags- eller bortseelsesret for indbetaling til ordningen.

Din arbejdsmarkedspension kan kun udbetales før tid, hvis du emigrerer, eller hvis værdien er under en grænse sat af Industriens Pension. Du kan se grænsen på vores hjemmeside. Har du indbetalt til Ekstrapension, kan denne del af pensionsordningen dog altid udbetales. Aldersopsparing og kapitalpension kan udbetales ved livstruende sygdom.

Industriens Pension har udpeget klageansvarlige, som du kan klage til. På vores hjemmeside kan du se, hvem der er klageansvarlige. Industriens Pension er med i Ankenævnet for Forsikring. Du kan derfor også klage over Industriens Pensions afgørelser til Ankenævnet for Forsikring.

Industriens Pensions adresse er:
Nørre Farimagsgade 3,
1364 København K.

Industriens Pension har CVR nr. 16614130.

E-mail: kundeservice@industrienspension.dk
Hjemmeside: industrienspension.dk

Industriens Pension ejes af DI og seks fagforbund i CO-industri.

Forsikringsbetingelser

Forsikringsbetingelserne kan du hente på vores hjemmeside industrienspension.dk/forsikringsbetingelser, eller du kan kontakte os for at få dem sendt. I forsikringsbetingelserne kan du læse om dine rettigheder og betingelser for at få udbetalinger fra Industriens Pension.

Forsikringsbetingelser, Pensionsvejledningen og pensionsoversigten er sammen med de gældende overenskomster på industriens og fødevarerindustriens områder, aftalegrundlaget for pensionsordningen i Industriens Pension.

Flere oplysninger

Du kan læse mere om Industriens Pension på vores hjemmeside industrienspension.dk.

Rådgivning i pensionsordningen

Du beslutter selv, hvilke til- eller fravalg du gør brug af i pensionsordningen. Du kan altid kontakte os og få hjælp og rådgivning om ydelserne fra din pensionsordning i Industriens Pension, men det endelige valg er dit. Industriens Pension kan ikke efterfølgende gøres ansvarlig for de økonomiske tab eller følger af dine egne aktive til- eller fravalg eller din passivitet.

Industriens Pension kan rådgive dig om, hvilke andre typer af pensionsordninger der findes på markedet. Men Industriens Pension rådgiver ikke om de nærmere vilkår for ydelser fra andre pensionsordninger. Hvis du gerne vil vide noget om en bestemt ydelse fra en anden pensionsordning, råder vi dig til at kontakte det selskab, der udbyder ordningen.

Du kan altid finde information om vores forskellige produkter og forsikringer på vores hjemmeside og i aftalegrundlaget, der består af forsikringsbetingelserne, denne pensionsvejledning og din pensionsoversigt. På hjemmesiden og i de særlige vilkår for de forskellige valg kan du se mere information om, hvad der gælder. Hvis du kontakter Industriens Pension med henblik på personlige råd og vejledning, yder vi dig rådgivning i forhold til den lovgivning, det aftalegrundlag og den viden, som vi har på rådgivningstidspunktet.

Medarbejderne oplyser dig objektivt om fordele og ulemper, men i sidste ende er det din egen beslutning. Industriens Pensions medarbejdere rådgiver dig fuldstændig uafhængigt af deres personlige eller økonomiske interesser, blandt andet fordi medarbejdernes løn ikke er afhængig af de til- og fravalg, du foretager i pensionsordningen.

Vi vil opfordre dig til at kontakte os, hvis du er det mindste i tvivl og har brug for yderligere rådgivning. Hvis vi mod forventning ikke kan hjælpe, kan vi henvise dig til, hvor du kan få hjælp.

Persondata

Vi behandler de oplysninger, som vi modtager om dig, efter reglerne om persondata. Læs mere på industrienspension.dk/persondata.

PensionsInfo

Industriens Pension er med i PensionsInfo, som findes på pensionsinfo.dk. PensionsInfo er en internetservice, hvor du kan få et samlet overblik over dine pensioner i forskellige pensionsordninger. Hvis der er forskel på de oplysninger, du kan finde på PensionsInfo og de oplysninger, du kan se i oversigterne fra Industriens Pension, er det oversigterne fra Industriens Pension, der gælder.

Spørgsmål

Du er altid velkommen til at kontakte os på 70 33 70 70.